

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	in upravištvu prejemani:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5:50
na mesec 2—	na mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izloži vnaš dan svojo izvirno modeljo in praznike.

Inserti veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserti itd. to je administrativne stvari.

Posameznik številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 30—
pol leta 13—	pol leta 13—
četrt leta 6:50	četrt leta 6:50
na mesec 2:30	na mesec 2:30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravištvu: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Šuklje o dež. financah.

Kranjske deželne finance postanejo za klerikalno stranko še grmada, na kateri bo zgorela njihova oblast. To prepričanje se je porodilo v nas že pri lanskim proračunski razpravi v kranjskem deželnem zboru, dasi je dr. Krek, ki se dosledno drži načela: »Delaj krivico in ne boš se nikogar« takrat izustil na klerikalno gospodarstvo velik slavošpev. Toda ta njegov govor je napravil samo vtisk, kakor bi kak star »popravilalec sreče« pri kvartah pred sodiščem dokazoval z vratolomnimi argumenti moralno opravičenost in splošno korist svojih rokosprednih operacij — kajti suhe številke so oznanjale vse kaj drugega in slovenski napredni kakor tudi nemški govorniki so te številke tako temeljito pojasnili, da je klerikalcem kar sapa zastala.

Pri tisti znameniti razpravi že ni bilo več na sedežu deželnega glavarja dvornega svetnika pl. Šukljeta. Ta se je bil začetkom zime iz ozirov na svojo osebo in politično reputacijo otrešel soodgovornosti za gospodarstvo klerikalne stranke in se odpovedal svojemu dostojanstvu in svojemu mandatu. Zgodilo se je to po dolgem zakulisnem boju. Šuklje je silil na to, naj klerikalna stranka spravi deželne finance v red, dokler je to sploh še mogoče, a ker ni ničesar dosegel, se je umaknil iz političnega življenja. Vihar, ki ga je bil provzročil v stranki, se je zopet polegel — Majorität schlägt sich, Majorität verträgt sich — stranka je nadaljevala svoje prejšnje gospodarstvo, vsled katerega je prišlo pri nas v porabo tujebesedno imenovanje »camorra dei deputati«, bivši deželni glavar pa je tiho sedel na Kamnu in vohel se je sodilo, da čita v dolgih večerih Rikarda III. monolog o zimi našega nezadovoljstva.

Šuklje se je bil prostovoljno umaknil iz političnega življenja, a v čast mu je in v zaslugi mu je šteti, da se s tem ni odpovedal dolžnostim, ki jih ima do slovenskega naroda in do kranjske dežele. »Udeležba na političnem življenju je dolžnost vsakega državljanca: kdor je ne izpolnjuje, dela kratkovidno, nevaležno in podlo,« je učil Herbert Spencer in Šuklje se zaveda te dolžnosti in je tudi kot zasebnik postavil svojo veliko politično in finančno izkušnost in svoje

natančno poznanje kranjskega deželnega gospodarstva v službo občega interesa.

Njegovo študijo »Deželni zbor kranjski in deželne finance« mu je narekovala, kakor priznava sam, skrb za blagor dežele. Izpregovoril je v njej o najvažnejših vprašanjih, posvetil globoko za kulise deželnega odbora in klerikalne stranke ter ob enem podal jasno sliko mizerije, v katero je klerikalna stranka spravila kranjsko deželo. Obči interes zahteva, da vzamemo to važno delo nekoliko obširneje v pretres in v to je treba, da seznanimo širšo javnost s poglobitvijo vsebine tega spisa.

Suklje je najprej vzporedil proračun za leto 1894. s proračunom za leto 1912.

Leta 1894. je izkazoval proračun potrebbščino 2.293.362 K
pokritja pa 231.818 »

torej primanjkljaja 2.061.544 K
ki ga je bilo pokriti z dokladami.

Leta 1912. je izkazoval proračun potrebbščino 6.683.326 K
pokritja pa 2.594.512 »

torej primanjkljaja 4.088.814 »

Ta primanjkljaj je pokriti z deželnimi dokladami na neposredne državne davke, na užitnino in z naklado na pivo, kar bo neslo skupaj 2.430.000 K, tako da torej ostane z l. 1912. nepokritega primanjkljaja 1.658.814 K.

»Uspehi« klerikalnega gospodarstva se kažejo v računskih zaključkih. Leta 1908., ko so klerikalci še gospodarili na podlagi, ki jim jo je ustvarila slovensko - nemška liberalna večina, je bilo presežka 9.343 K 83 vin. Ta presežek pa se je hitro premenil v primanjkljaj, in sicer je znašal ta primanjkljaj leta 1909. K 24.478:95
leta 1910. » 261.420:34
leta 1911 pa že 1.500.000 kron, ter bo leta 1912. zopet narasel.

Računski zaključek za zadnja leta v zvezi s proračunom za leto 1912. so takega značaja, da bi bila vsaka večina z vso resnobo vzela v pretres finančni položaj dežele. A to se ni zgodilo. O letošnji budgetni debati piše Šuklje med drugim:

»Zmajal sem z ramami, ko mi je došel glas, da se je posrečilo finan-

nemu odseku, rešiti ves deželni proračun za leto 1912. po kratkem triurnem posvetovanju. In nehoté sem se domislil zdavnaj minulih finančnih odsekov iz dobe 1883—1895, kateri so po cele tedne prebrskovali in prešetavali tiste, razmerno borne proračune tedanjega deželnega zaklada, dasi so bili igrači proti operatu letos od deželnega odbora predloženega proračuna!

K tej skrupulozni natančnosti bili smo tedaj prisiljeni z ene strani po pomembnosti stvari, z druge po napeti pozornosti, s katero je nemška opozicija tačas zasledovala vsako posamezno postavko. In bili so med njimi bistrooki kritiki! Vročidel takim nasprotnikom ni bilo nobene »pavšalne« rešitve. Tak parlamentarni »naglič«, kakor so ga letos pustili v finančnem odseku odpirati z deželnim proračunom, bi se tedaj bil ustavil takoj pri prvi postojančici in moral bi precej časa čakati na signal »Pot prosta!« Baš pogledom na deželne finance ter na absolutno potrebo, resno se baviti s to stvarjo, odkrito obžalujem tudi v interesu lastne stranke, da je pri častiti deželnozborni opoziciji dandanes žalobog uveden — drobni kaliber!

Se manj sem mogel biti zadovoljen s poročilom o deželnem proračunu, ki ga je finančni odsek v prilogi 55. izročil deželnemu zboru. Ena dobra tiskana stran, skoraj zgolj številke deželnega odbora in potem odsekovi predlogi — vse brez utemeljevanja, brez slehernega razmotrivanja, kako postopati v bodoče, to vse pri proračunu s tako ogromnimi končnimi vsotami, kakor jih dež. naša dosihmal še ni bila nikoli niti približno poznala v svojem gospodarstvu! Komaj toliko skromnih vrstic iz poročevalčevega peresa, kolikor milijonov kron v zahtevani potrebščini! In kar na dušo mi je padlo, ko sem pod to minijaturno izdajo budgetnega poročila čital ime — enega najboljših in najdarovitejših poslancev, kar jih zmore ne samo kranjska deželna zbornica, temveč ves današki državni zbor, ime dr. Janeza Ev. Kreka.

Prišla je velika proračunska razprava v javni seji dne 7. in 13. februarja t. l., čuli so se vsega uvaževanja vredni budgetarni govori, toda žal ne iz klopi S. L. S., niti s sedeža njenega poročevalca! Napad na proračunsko pozicijo naše (klerikalne)

stranke bil je primerno silnejši in spretnejši nego obramba. Zlasti poslanec narodno - napredne stranke Lenarčič je imel izredno srečen dan, govoril je umerjeno, trezno in s svojega stališča docela stvarno. Tudi grof Barbo, kot govornik nemškega veleposvestva, je povedal mnogo vsega uvaževanja vrednega, da celo dr. Triller je tokrat v svoji budgetni oceni izustil marsikatero tehtno besedo, katere se ne da s sveta spraviti s kakim nerodnim medklicem. Te baže argumente treba stvarno pobijati, najmanj pa kaže, nanje odgovarjati z molčanjem preziranjem, kakor se je to v tej debati zgodilo od strani gospoda referenta.

Ne zanikujem, da poročevalčeva postopanja ne razumem, niti ne odobravam. Vohče je po parlamentarnem netiskanem kodeksu glavna dolžnost slehernega referenta, da v sklepnem svojem govoru ovrže, kar še stoji nasprotnih argumentov. Kako more to storiti, ako je namenoma — zbežal iz dvorane? Sicer pa je budgetna pravica temelj in izvor vsemu parlamentarizmu in vsled tega je in ostane budgetna debata najvažnejša razprava. Meni vsaj se dozdeva, da ostantativno preziranje govorov manjšine od strani referenta ni bilo žalitev opozicije, temveč da se je z njim žalil tudi ugled deželnega zbora. Tem živahneje obžalujem ta nastop gospoda poročevalca, čim višje stavljam darovitost njegovo ter čislam javno delovanje tega moža.

Referent je torej molčal, tudi stvarno podkovani dr. Lampe, deželni odbor »finančni minister« ni ničesar bistvenega povedal v obrambo budgeta — edini poslanec dr. Žitnik, zvest še starim dobrim tradicijam kranjske deželne zbornice, dvignil se je do budgetne, strogo stvarne razprave. Stenografično poročilo beleži ob sklepu njegovega govora: »Dolgotrajno burno odobravanje in ploskanje na levi.« Večina je pač čutila, da je poslanec postojinskih kmetov občin ta dan s svojim nastopom rešil njeno čast. Gotovo, vsaj na zunaj, z meritornega stališča se pa da le preveč ugovarjati trditvam in domnevam sicer tako simpatičnega poslanca.

To sem že prej poskušal, ko sem odklanjal Žitnikovo umovanje glede računskih sklepov vohče in proračuna za leto 1912. Potem se

ziblje govornik v svoji budgetni oceni v nekem težko umljivem optimizmu, kateri je kvaren zlasti v sedanji dobi, ko se centralni parlament vedno še ukvarja v vprašanjem ureditve deželnih financ. Ali je popolnoma bil pozabil na to okolnost, ko so mu ušle krilate besede: »da so naše finance v primeri z drugimi deželami — izvzemši edinole Nižjeavstrijsko — še skoraj najboljše?!« Mari se je nadejal, da ostane ta hiperbola lepo zatvorjena med štirimi stenami deželnozbornih dvoran ali kvečjemu, da bo služila le »za domačo porabo« v našem strankarskem boju na Kranjskem? Vsled tega ni dobro pomislil stari parlamentarec, kateremu bi vendar moralo biti znano, da v finančnem ministrstvu v takozvanem »Länderdepartementu«, sedaj pod ministerjalnim svetnikom Gottliebom, z največjo pazljivostjo prečudirajo vse govore znamenitejših deželnih poslancev v proračunski debati? In tudi izven vladnih krogov se nahajajo možje, kateri skrbno slede enakim razpravam ter z vidnim zadovoljstvom zabeležijo slične izjave finančnega samosvestja. Na soslednem Koroškem na prim. se bo dr. Steinwender gotovo zadovoljno mugal, čitajoč zgovorno pohvalo kranjskega finančnega položaja iz ust zelo resnega poslanca, kateri je obenem — načelnik finančnega odbora v kranjskem deželnem zboru!

Odločno pa moram pri tej priliki svariiti pred sicer zelo vabljivo skušnjo, primerjati naše deželne doklade in dolgove z onimi drugih dežel ter iz te primere izvajati neprevide logične sklepe. »Quaeris comparatio claudicat« — »vsaka primeira šepa« — in baš te baže analogije šepajo na vseh štirih. Z nemalim trudom je marljiv dr. Žitnik nabiral podatke iz vseh avstrijskih kronovin, da ž njimi podpre svojo evfemistično trditev, toda — kaj je bistvenega dokazal s svojimi primerami? Merodajno za finančno stanje in finančno bodočnost kake dežele je naposled v prvi vrsti imovitost in nanjo zasnovana davčna zmoglost lastnega prebivalstva, mnogo bolj nego odstotek doklad ali nego breme deželnih dolgov in njihovega razmerja proti aktivnemu premoženju dotične dežele. Češka deželna uprava in moravska sta na primer sedaj pač v hudih finančnih stiskah, a ne toliko radi tega, ker ondotno ljudstvo ne bi zmoglo

LISTEK.

Lepi striček.

(Bel - Ami.)

Francoski spisal Guy de Maupassant. — Prevél Oton Župančič.

Drugi del.

(Dalje.)

»Da, prav dobro. Sedaj je bil mesec dni tukaj; predvčeršnjim je odšel.«

Du Roy ni mogel zadržati smeha: »Ravno prav!«

Odgovorila je nainvo: »Da, ravno prav. Ampak, kadar je tukaj, naju tudi ne moti. Ali ne veš?«

»To je res. Sploh je pa kaj ljubezniv možak.«

»In ti,« je dejala, »kako se počutiš v svojem novem stanu?«

»Tako, tako. Moja žena mi je družica, zaveznica.«

»Nič več?«

»Nič več. Kar se srca tiče...«

»Razumem; lepa je pa vendarle.«

»Že, a vznemirja me ne.«

Približal se je Klotildi in je zamrmral: »Kdaj se bova zopet videla?«

»J... jutri... ako hočeš...«

»Dobro. Jutri ob dveh?«

»Ob dveh.«
Vstal je, da bi odšel, potem je zajecjal, malo v zadregi:

»Veš, sedaj bom vzel jaz sam stanovanje na rue de Constantinople. Tako mora biti. Ta bi bila lepa, da bi ga ti plačevala!«

Obožuje se je sklonila in mu poljubila roke, mrmraje:

»Naredi, kakor ti je drago. Jaz sem zadovoljna, da sem ga obdržala tako dolgo, da se lahko zopet v njem shajava.«

In Du Roy je odšel z zadovoljnim srcem.

Ko je šel mimo fotografske izložbe, je zagledal sliko visoke ženske z velikimi očmi, ob kateri se je spomnil gospe Walterjeve: »Naj bo kakor hoče,« si je dejal, »ni še tako napačna. Kako le to, da je nisem vzel nikoli na piko. Radoveden sem, kakšna bo v četrtek z menoj.«

Mencal si je roke in je korakal s tajnim veseljem; vesel je bil svojega vsestranskega uspeha, bilo je sebično veselje spretnega moža, ki mu gre vse od rok, navihano veselje laskane ničmernosti in zadovoljene čutnosti, kakršno nam daje ženska naklonjenost.

V četrtek je rekel Madelēni: »Ti ne greš k temu Rivalovemu borjenju?«

»Näk. To me nič posebno ne mikaj; jaz pojdem v zbornico.«

In šel je po gospe Walterjevo v

odprtem landavcu, zakaj vreme je bilo čudovito lepo.

Presenetilo ga je, ko jo je zagledal, tako se mu je zdela lepa in mlada. Bila je v svetli obleki, nekoliko izrezani oprsnik je naznačeval pod žoltimi čipkami napetost njenih bujnih prs.

Nikdar se mu ni zdela tako sveža. Bila je res zapeljiva. Resna in dostojna kakor po navadi, je kazala v vsem svojem vedenju mirno mamo, mimo katere gredo galantni pogledi moških, ne da bi se ustavili na nji. Govorila je sploh zmerno o navadnih, znanih stvareh, zakaj njene misli so bile pametne, metodične, lepo urejene, brez vsakoršne prenapetosti.

Njena hčerka Suzana, v rožni obleki, je bila kakor prenovljena Walterjeva slika; in njena starejša sestra je bila podobna vzgojiteljici, najeti za družbo tej ljubki drobni deklici.

Pred Rivalovimi vrati je stala cela vrsta voz. Du Roy je ponudil gospe Walterjevi roko, in vstopili so.

To borjenje je bilo prirejeno v prilog sirotam šestega pariškega okraja, pod pokroviteljstvom vseh žena tistih senatorjev in poslancev, ki so bili v zvezi z »Vie française«.

Gospa Walterjeva je bila obljubila, da pride s svojima hčerkama, odklonila pa je pokroviteljstvo, ker je podpirala s svojim imenom samo cerkvene dobrodelne prireditve, ne, ker je bila bogvekak pobožna, nego

ker je mislila, da ji nalaga njen zakon z židom gotove verske dolžnosti; in veselica, ki jo je napravil žurnalist, je imela nekam republikansko lice, kar bi se utegnilo smatrati za antiklerikalno.

Že tri tedne so čitali po listih vseh smeri:

»Naš odlični tovariš Jaques Rival namerja vprizoriti — gotovo duhovita in plemenita misel — v prilog sirotam šestega pariškega okraja veliko borjenje v svoji lični borilnici, ki jo ima poleg svojega stanovanja.«

Vabila so podpisale gospe La-loigne, Remontel, Rissolin, žene senatorjev, in gospe Laroche-Mathieu, Perceval, Firmin, žene znanih poslancev. Med dmori se bodo zbirali radovoljni prispevki, in vsota se izroči nemudoma mēru šestega okraja, ali njegovemu zastopniku.«

Bila je velikanska reklama, ki jo je bil započel spretni žurnalist za se. Jaques Rival je sprejemal goste pri vzhodu v svoje stanovanje, kjer je bil pripravljen bufet; stroški zanj so se imeli pokriti iz dohodkov.

Potem je pokazal vsakemu z ljubeznivo kretnjo proti malim stopnicam, ki so držale v klet, kjer je imel svojo borilnico in svoje strelišče. »Dol, milostne, dol,« je govoril. »Borjenje bo pod zemljo.«

Zeni svojega šefa je pohitel nasproti: potem je stisnil Du Royu roko: »Dobro dan, lepi striček.«

Ta se je začudil: »Kdo vam je pa povedal, da...«

Rival mu je segel v besedo: »Gospa Walterjeva, tukaj-le, ki se ji zdi ta priimek zelo ljubek.«

Gospa Walterjeva je zardela: »Res, priznam, če bi vas bila prej poznala, bi bila storila kakor Laurina, tudi jaz bi vam bila rekla lepi striček. Zelo vam pristoji.«

Du Roy se je nasmejaj:

»No, prosim, gospa, kar dajte!«

Povesila je oči:

»Ne, premočno znani smo še.«

Zamrmral je: »Ali smem upati, da postanemo bolj?«

»Dobro, bomo že videli,« je dejala.

Izginitil je v vzhodu proti ozkim stopnicam, kjer je gorela plinova svetilka; in v naglem prehodu iz dnevnih svetlobe v to rumeno luč je bilo nekaj žalostnega. Podzemeljski duh je plaval po teh polzastih stopnicah, zadati po sparni vlagi, po plesnivih stenah, ki so bile za to priliko obrisane, pa tudi vonj po dišeči smoli, ki je spominjal na kadilo v cerkvi, in ženske dišave, vervena, iris, vijolice.

Iz te luknje je prihajal hrup glasov, šum človeške gneče.

Vso klet so razsvetljevale girlande plinovih luči in lampijonov, opletenih z zelenjem, ki je zastiralo s solitrom pomazane kamenite stene. Samo veje si videl; strop je bil okrašen v praproto, tla z listjem in cvetjem posuta.

(Dalje prihodnjik.)

za uravnavo deželnih financ potreb-
nih novih bremen, temveč zlasti radi
narodnih in deloma tudi socialnih
razprtij, katere omogočajo parla-
mentarno delo in z njim rešitev po-
trebnih sklepov in zakonov v doti-
čnih deželnih zborih.

Kako malo zanesljivo je dr. Žit-
nikovo merilo za pravilno oceno fi-
nančne situacije posameznih krono-
vin, se razvidi celo iz njegovih last-
nih podatkov. Po teh soditi bi bil do-
puščen logični sklep, da je Dalmacija
bolje situirana od Moravske, kajti l.
1910. je imela Dalmacija 145.027 K
prebitka, dočim je Moravska za leto
1911. izkazala deficit 21.827.058 K. In
ves deželni dolg dalmatinski znaša
bora 2 milijona, dočim se Moravska
postavlja s svojimi 150 milijoni de-
želnih dolgov!

Po vsej pravici je mogel tedaj
poslanec Lenarčič proti predgovor-
niku dr. Žitniku naglašati, da števil-
ke, »ki kažejo zadolženje drugih de-
žel«, »ne morejo imponirati.«

Mnogo bolj bi jo bil zadel za-
stopnik notranjski, ako bi bil pre-
iskal potrebščine, ki nas čakajo z
matematično sigurnostjo takoj v bo-
dočih letih ter bi na tej podlagi se-
stavil podoba, katero mora zadobiti
potrebščina za leto 1913. do 1914. V
naravnih zvezi s to preiskavo stalo
bi vprašanje, kako zadovoljiti tej
potrebščini in kako sestaviti finančni
načrt pro futuro vsaj v velikih obli-
slih. Od manjšine, katere se kot opo-
zicija omejuje na golo kritiko in ne-
gacijo, tega pa ni bilo pričakovati.
Pač pa bi to bila vredna naloga za
večino, morda celo dolžnost njena.
Žalibog se dr. Žitnik ni lotil tega de-
la, kakor sta ga istotako v nemar pu-
ščala v to svrhu še bolj poklicana
gospoda poročevalca o deželnih fi-
nancah.

Suklje navaja v svoji studiji na-
tančne podatke o deželnih dolgovih.
Stanje deželnih dolgov je naslednje:
Trdnih dolgov je bilo 31. decem-
bra 1911, v številu 10 milijonsko mi-
lioracijsko posojilo . . . 20.385.688 K
plavajočih dolgov pa . . . 1.537.054 »

skupaj	21.922.742 K
Od te svote je bilo . . .	8.618.232 K
naloženih in znaša to- rej čisti dolg dežele	13.304.510 K

kakor so to povedali že narodno-na-
predni poslanci pri letošnji prora-
čunski razpravi.

Vzlic tem dolgovom in vzlic sil-
nemu primanjkljaju v proračunu se
dežela še dalje »fretari«, a to le
vsled tega, ker se je pl. Sukljeju
posrečilo izposlovati pri »Unionban-
ki« milijoracijsko posojilo 10 milio-
nov. Suklje je z izposlovanjem tega
posojila naravnost rešil klerikalno
stranko pred finančno katastrofo. Ti
10 milijoni so namenjeni za meliora-
cije, deželni odbor pa si iz tega za-
klada izposoja denar za — tekoče
potrebščine. Kako bi izhajal, če bi
tega denarja ne bilo, si je lahko mi-
sliti. Suklje pa ni žel od klerikalne
stranke ne hvaležnosti, ne priznanja,
doživel je celo, da so se drugi šopirili
z njegovo zaslugom in to mu je nare-
kovalo grenke, grenke besede.

Suklje pravi, da kaže proračun
za leto 1912. pristno agrarno lice. Na-
ravno je, da to odobrava, saj je on
sam sestavil ta proračun in ga je dr.
Lampe samo podpisal. Govorec o
tem značaju proračuna z leta 1912.
piše pl. Suklje:

Po vsej krivici napadal se je vi-
hri volilne borbe stari deželni od-
bor, češ zapravljal je deželne zaklade,
potrosno je gospodaril z deželnimi

premoženjem. Nikakor ne! Oglejmo
si le sestavo prejšnjega deželnega
odborna in videli bomo takoj, da se
je z enakimi glupostmi krivava krivi-
ca delala njegovim članom. Stari de-
želni glavar, pošteni skroji in sko-
zi, kateri je v svoji košeni roki de-
setkrat preobrnil vsak krajcar, pred-
no ga je izdal za deželne namene!
Dalje pedantično natančni dr. Scha-
fer in g. komercialni svetnik Povše,
kateri tudi nikakor ni na glasu pretri-
rane potratnosti zlasti ne z deželnim
denarjem, naposled tudi dr. Tavčar,
kojemu se ne da odrekati razviti čut
varčnosti pri upravi tujega imenja.
— že imena teh gospodov so zadost-
no poročilo v tem pogledu. Ne v po-
tratnosti, povsem nasprotno, v pre-
trani skoposti leži glavna krivda
prejšnjega deželnega odbora! Po
svojem izviru bil je liberalen. In o li-
beralcih velja vendar le še dandanes
Guizotova beseda: »Les liberaux
sont essentiellement les non — don-
nants«, po domače: »Po svojem bi-
stvu liberalci ne izpuščajo radi izpod
palca«. A to lastnost so obelodanili
v prvi vrsti proti kranjskemu kmetu.
Z nekim topim fanatizmom so gleda-
li, kako je zaostajal in gmotno pro-
padal kmetijski stan na Kranjskem,
kako je zlasti izseljevanje vedno bolj
trgalo in razdevalo njegove mase.
Kar so imeli gospodje »bona fide«
kot ugledno varčnost, bilo je po svo-
jem učinku v istini najhujša zaprav-
ljivost!

Letošnji proračun je živa priča
o korenito spremenjenem naziranju
sedanjega deželnega odbora. Njemu
živ krst ne more očitati, da bi pre-
malo storil za kmeta, naopak rado-
darnost njegova sega v tem pogledu
že do skrajne meje. Oglejmo si na
primer delež, ki ga imajo kmetijski
posestniki na neposrednih deželnih
dohodkih! Natančno ga niti izračuna-
ti ne moremo. Vzemimo za enkrat,
da ves zemljiški in ves hišnorazredni
davek odraja posestnik na kmetih.
Po uradnih izkazih se za l. 1912. prora-
čuna dokladam podvrženi predpis
pri zemljiškem davku
z zneskom . . . 1.120.000 K
pri hišnorazrednem
davku z zneskom . . . 300.000 »

skupaj	1.420.000 K
------------------	-------------

Od teh državnih direktnih dav-
kov pobira dežela zase 40%, tedaj
568.000 K. Sigurno pa spada na vele-
posesnike, dalje na druge posestni-
ke tema davkoma podvrženih zem-
ljišč, odnosno poslopij, kateri pa ne
pripadajo kmetiskemu stanu, toliko
davka, da se more kmetijski delež pri
obeh davčnih vsotah zmanjšati na
letnih 400.000 K. In sedaj vzemimo v
roke proračun za l. 1912. ter si na
drobno oglejmo njegovo potrebščino!
Zgolj pri VII. poglavju »Deželna
kultura« bomo videli, da se bo
kmetiskemu davkoplačevalcu na
Kranjskem tekmo l. 1912. v obliki
subvencij in podpor na roke izplača-
la v gotovem denarju vsota 351.000
kron, tedaj skoraj toliko, kolikor
znašajo njegove direktne doklade za
deželo. Odsvetujem celo pretirano
vestnost pri študiju potrebščine, si-
cer bi se komu lahko izmuznila trdi-
tev, da na Kranjskem sedaj kmet več
dobiva povrnjenega v gotovem de-
narju za povzdigo živinoreje, zbolj-
šanje hlevov itd. nego sam prispeva
k deželnemu gospodarstvu z vsemi
svojimi direktnimi davki.

Navzlic temu nerazmerju vedno
še naglašam, da so ti veliki izdatki za
povzdigo deželne kulture povsem
opravičeni, toda le z izrecnim pogo-

jem, da se potem zvišanje deželnih
dohodkov zopet ugotovi nad vse po-
trebno ravnotežje v deželnih finan-
ciah.

Zakaj pa nisem že v letošnjem
proračunu, tedaj ko smo se o njem
posvetovali v deželnem odboru, sta-
vil konkreten predlog na primerno
pomnožitev deželnih dokladov?

Iz jako umljivih razlogov! Od-
kar sem bil imenovan deželnim gla-
varjem, vedno sem poudarjal nujno
potrebo, odpraviti kronični deficit v
deželnem gospodarstvu. Jeseni leta
1910., ko sem že v duhu pred seboj
videl sila neugodni dejanski uspeh l.
1911., stavljal sem bil v stranki pre-
dlog, naj se doklade na direktni davek
pomnoži vsaj za 10%. Imenitno sem
bil propal: le tedajni poslanec Man-
delj me je podpiral ter z menoj gla-
soval, vsi drugi tovariši so bili proti,
in doklade običale so pri odstotju,
katero že pred 17 leti ni bilo več
opravičeno. In razvidel sem iz goto-
vih simptomov, da bi ista usoda do-
letela slični predlog, ako ga stavim
v deželnem odboru. Zlasti pri seda-
njem v tem oziru naravnost ozezm-
selnem poslovniku, kateri v § 42. de-
želnemu glavarju jemlje pravico gla-
sovanja ter mu glas privoščil zgolj
pri enakosti glasov! V deželnem od-
boru torej kot referent nisem stavljal
tozadevnega predloga, pač pa sem
zase trdno bil sklenil, v klubu po-
slancev S. L. S. z vso vneto zasto-
pati terjatev, da storimo vsaj prvi
korak k saniranju deželnih financ
potom zmernega zviška deželnih di-
rektnih dokladov.

Nisem imel vsled svoje demisijske
več prilike uresničiti svoj glas ter
rotim može, kojim je zaupanje ljud-
stva poverilo častna mesta poslan-
cev in narodnih zastopnikov: **Nikar-
te več odlašati z zvišanjem dokladov,
brez katerih je izključena vsaka ure-
ditev deželnega gospodarstva!**

V svojem, kar se tiče budgetne
kritike, prav razsodnem govoru po-
udarjal je poslanec Lenarčič, da je
pokritje po posojilih dopustno kveč-
jemu pri investicijah, katere v svojih
učinkih koristijo tudi poznejšim
rodovom. Vprav iz duše mi je govo-
ril, ko je dejal: »... prihodnjo gene-
racijo obremenjevati za tekoče red-
ne potrebščine, to ne... gre. V kaki
luči stoji gospodar, ki je svoje po-
sestvo tako zadolžil, da sin obresto-
vanja in delnega vračanja dolgov ne
zmore?«

Sicer še ne vemo, koliko bo zna-
šal dejanski deficit l. 1912. mimo prora-
čunjenega. Toda prav mogoče je
in na to kažejo razna znamenja, da
se ga bo nateplo do 1.400.000 K. V
tem zelo verjetnem slučaju pomno-
žil se bo plavajoči deželni dolg kon-
cem tekočega leta na 3.000.000 K.
Ako bi hotel deželni zastop koncem
l. 1912. konsolidirati ta plavajoči
dolg ter bi to mogel storiti al pari s
titri s 45%no obrestno mero in vra-
čilno dobo 30 let, — kar je pri dana-
šnjih razmerah na denarnem trgu po-
vsem izključeno — znašala bi zgolj
v to svrhu potrebna letna anuiteta
188.796 K. Če pa še dalje odlašamo s
konsolidiranjem ter dopuščamo na-
raščanje plavajočih ali vseh dežel-
nih obveznosti še preko koncem l.
1912., potem bo naravno potrebščina
za te dolgove, kateri se morajo ven-
dar enkrat konsolidirati, še večja.

Kako bo potem izgledalo naše
deželno gospodarstvo s svojim prora-
čunom in računskim sklepom?!

Dalje piše:
Še z neko drugo posebnostjo se
odlikuje deželni proračun za l. 1912.

Ali pravzaprav vsi proračuni, katere
je ugotovila sedanja deželnozborna
večina. V njenih preliminarjih namreč
kar mrgoli pavšalnih kreditov, s ka-
terimi precej prosto razpolaga de-
želni odbor. Parola je bila izdana: V
deželnem odboru posedajo možje
našega zaupanja, oni tvorijo tam ab-
solutno večino, pustimo jim tedaj
proste roke, naj po svoji previdnosti
razpolagajo v mejah dovoljenih pav-
šalnih kreditov z deželnimi novci.

Po mojem uverjenju je ta meto-
da budgetiranja kvarna. Z njo se
ustvarjajo za posamezne referente
deželnega odbora, ali bolje rečeno,
za pristaše večine v deželnem odbo-
ru gotovi dispozicijski zakladi. Fi-
nančni odsek deželnega zbora se je
žalibog dejansko odpovedal velike-
mu in znamenitemu delu svoje kom-
petence. Onih mnogoštevilnih peticij,
katere se mu odstopajo od deželno-
zbornskega predstava, meritorno
kar več ne rešuje. Njih rešitev po-
stala je gola formalnost. Lahko bi se
vršila potom štamplje. Običajni
predlog, ki ga stavi finančni odsek
deželnemu zboru glede takih prošelj
in peticij, se namreč glasi: »Peticijska
številka X se odstopi deželnemu od-
boru v primerno rešitev!« Glasno
ugovarjam tej razvidi. Tako postop-
panje je morda umestno pri prošljah
deželnih uslužbencev, ker tam je
opravičena domneva, da deželni od-
bor bolje pozna dotične razmere,
osebne in službene potrebe nego v
tem oziru mnogo sabše informirana
zborna. Pri drugih slučajih pa po
navadi deželni odbor ni na boljšem
od plenuma. Vsaj oni poslanec, kate-
ri je izročil dotično peticijo, bi moral
nekoliko poučen biti o njeni opravi-
čenosti ter bi mogel svojim tovari-
šem pojasniti zadevo. Čemu tedaj ti
»Stajfariji«, kateri bi čast delali kake-
mu staremu odrevenelemu birokrat-
u, nikakor pa niso več na mestu v
modernejši parlamentarni korporaciji,
kakor je deželni zbor vojvodine
Kranjske!

Proračuni, ugotovljeni po dežel-
nem zboru, se dadi v tem pogledu
primerjati s carinskimi tarifi. Vsak-
do, kateri se je količkaj pečal s tr-
govinskimi pogodbami in carinskimi
vprašanji, bode z menoj vred priznal
dejstvo, da je dalje segajoča specifi-
kacija carinskih tarifov nekaj, kar se
dandanes izrecno zahteva od te ba-
že operatorov. In tudi proračun vsaj
po svoji obliki tem bolj ustreza, čim
manj obsega velikih pavšalnih kre-
ditov, s kojimi po svoji volji gospo-
dari deželni odbor.

Kajti prostodušno izražam načelo,
da je treba pri razdelitvi takih
kreditov, dovoljenih iz deželnih sred-
stev, v prvi vrsti ozirati se na stvar-
ne momente a ne pretežno na stran-
karske ozire. Nikomur nič ne očitam,
namenoma opuščam vsako osebno
opazko — pač pa javno zastopam
svoje uverjenje, da je naravnost ne-
dostojno, pri oddaji podpor iz dežel-
nih sredstev pred vsem gledati na
strankarsko pristojnost dotičnega
prosilca. Oni, kateri tako postopa, po
mojem prepričanju ni več »gentle-
man«. S tako pristranostjo se razšir-
ja korupcija med našim ljudstvom
ter se zastruplja narodni organizem,
kojega ohraniti v njegovi čistosti in
neomadeževanosti mora biti vendar-
le sveta dolžnost slehernega pošte-
nega narodnega zastopnika!

Ugovarjalo se mi bode: »Tudi v
deželnem zboru obstoje iste stranke
kakor v deželnem odboru, tedaj, če
je sploh kaj nevarnosti pri oddaji ta-
kih podpor, nahajamo isto tudi pri

sklepanju v finančnem odseku in ple-
narni seji.« Ne, in še enkrat: nikakor
ne! Že dejstvo, da so odsekov ob-
ravnavne pristopne vsem poslancem
ter da so deželnozbornske seje javne,
da se torej dotične razprave vrše
pod nadzorstvom široke javnosti, je
neko poročilo proti očitni strankar-
ski zlorabi deželnih sredstev. Marsi-
kaj, kar se dogaja v posvetovalnici
deželnega odbora ter pokoplje v nje-
govih zapisnikih, ne bi bilo mogoče
v blesteči luči javne razprave v de-
želnozbornski dvorani. Prebogate so
moje skušnje v tem pogledu, lanko si
tedaj prisvajam kompetentno sodbo
v tej vелеvažni zadevi.

Seveda s tem nikakor ni rečeno,
da bi se morali odpraviti vsi pavšal-
ni krediti iz deželnih proračunov. To
je povsem nemogoče že iz upravno-
tehničnih razlogov. Ali deželnemu
zboru je vsekdar mogoče, reducirati
po pozitivnih sklepih v posameznih
slučajih teh kreditov. Končno pa bi
bilo po mojem subjektivnem mnenju
zelo umestno, ako bi se primoral de-
želni odbor, o razdelitvi njemu izro-
čenih tozadevnih kreditov za vsako
upravno eto sestaviti poseben se-
znam ter ga v vednost predložiti de-
želnemu zboru.

In še neko opazko si dovoljujem
pri tej priliki. Z neke strani predlaga-
lo se je v letošnjem zasedanju, da se
dva velika pavšalna kredita iznova
ustavita v deželni budget za l. 1912.
Po tej iniciativi spremenil se je prora-
čun deželnega odbora v VI. po-
glavju sub 3) 7 in 7) 2 s tem, da se
je namesto tam zahtevanih kreditov
za podpore učiteljskemu osebju na
ljudskih šolah vsled bolezni in ne-
zgod in za podpore vpokojenega uč-
teljskega osebja v znesku 20.000,
oziroma 4000 K dovolil brez natanč-
nejše označbe znesek 104.000 K. Pa-
ri passu uvrstila se je v VII. poglav-
ju, Deželna kultura pod B, 7 nova po-
stavka pod naslovom »Pospeševa-
nje živinoreje sploh« z zneskom
80.000 K. O obeh kreditih v skup-
nem znesku 184.000 K razpolaga z
neomejeno oblastjo deželni odbor.

Svarni utemeljenosti dotičnih
predlogov ne bomo ugovarjali. Naj-
manj zvišanje deželnih sredstev, na-
menjenih sramotno plačnemu,
vprav strdajočemu kranjskemu uč-
telstvu! Navic temu pa moram na-
glašati, da taki predlogi, oziroma
sklepi v lice bijejo vsaki zdravi bud-
getni politiki. Neovrženo načelo raz-
sodnemu finančnemu gospodarstvu
je in mora biti, da je pri vsaki spre-
membi proračunske predloge dežel-
nega odbora, katere meri na izdatno
zvišanje proračunske potrebščine,
obtem skrbeti za primerno zviša-
nje deželnih dohodkov. To načelo
velja sploh, v koliko večji meri pa še
pri takem proračunu, kakor je le-
tošnji, z njegovim velikanskim pri-
manjklajem in v očigled absolutni
potrebi, potem novih plavajočih dol-
gov omisliti si potrebno pokritje!

Izrecno dostavljam, da sem o
teh predlogih bil izvedel šele nepo-
sredno pred sejo 29. decembra 1911.,
v času tedaj, ko je že bilo spisano
pismo, s katerim naznanjam deželne-
mu predsedništvu odločitev svojega
mandata. Vsled tega se nisem več
čutil poklicanega, »in statu demissionis«
vmešavati se v tekoče politične
posle.

Stajersko.

Iz Šmarja pri Jelšah. Šmarski
okrajni zastop je sklenil zgraditi nuj-
no potrebno okrajno cesto iz Zibike

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulwer.
(Dolje.)

II.

Montreal v Rimu. — Kako je sprejel
Angela Villanija.

Nevarnost, ki jo je Montrealov
prihod v Rim povzročil za Rienzija,
je bila velikanska. Vitez sv. Ivana
je bil svojo armado popeljal v Lombar-
dijo in jo dal benečanski državi na
razpolaganje za vojno proti milan-
skemu nadškofu. Za to uslugo je pre-
jel ogromne vsote denarja. Svojujmo
vojaštvo, za katero je mislil nasled-
njo spomlad preskrbeti dovolj oprav-
ka, je nastanil za ta čas v zimskem
taborišču. Skrivaj in preoblečen je
Montreal zapustil Palestrino in šel z
malim spremstvom, ki se mu je pri-
družilo v Tivoliju, proti Rimu. Navi-
dežno je bil njegov namen, da česti-
ta senatorju na njegovem povratku
v Rim in da prejme denar, ki sta ga
njegova brata Rienziju posodila.

Njegov pravi namen sino delo-
ma že spoznali: Pomoč baronov pa
mu ni zadostovala in upal je, da
ustanovi z izpirajočimi sredstvi svo-
jega ogromnega bogastva tretjo
stranko, ki bo služila njegovim dale-
kosežnim naklepom. Bogastvo je bi-
lo v onih časih in v oni deželi skoro

ravno tako pomoček za pridobitev
dijademov, kakor v zadnjih časih
rimskega cesarstva. V nekaterih me-
stih, kjer so divjali podedovani raz-
pori, je strankarsko nasprotje zado-
bilo tako obliko, da je tu tiran, če je
imel veselje in sredstva kako stran-
ko preganiti, lahko dosegel, da se mu
je druga stranka vsaj začasno pod-
vržla. Njegovi nadaljni uspehi so
bili največ odvisni od tega, če se je
znal vzdržati na površju s sredstvi,
ki niso bila odvisna od meščanstva
in če je razpolagal z gotovino, ki je
ni bilo treba pomnoževati z nepri-
ljubljenimi davki. Navadno pa so bili
taki usurpatorji bolj lakomni kakor
častihlepi, bolj kruti kakor trdni in
so padli največkrat vsled hudih iz-
siljevanj in nepotrebnega krvopre-
litja.

Montreal, ki je pogoste revolu-
cije tistega časa opazoval z mirnim
motrilnim pogledom, je sebi pripiso-
val moč, da ne zaide v omenjeni na-
paki. Napravil si je globokomni na-
črt, da podpre svojo uzurpacijo z no-
vim plemstvom, ki bo služilo njemu
in bo vedno pripravljeno njega bran-
iti, ker bo s tem samo sebe ščitilo.
Na tak način so bile ustanovljene ve-
like dinastije na severu in je plem-
stvo kralja, da si je bil odvisen od
njega, vsled skupnosti interesov
brnilo tako proti podvrženemu ljud-
stvu, kakor proti tujim napadalcem.

To so bili načrti, katerim so bile
Alpe namenjene kot meja, in s kate-

rimi se je baval poglavar velike kom-
panije, ki je ugledal stolpe in stebre
na sedmih gričih sezidanega mesta.

Nobena skrb ni vznemirjala tako
njegovih misli. Njegova brata sta
bila zapovednika Rienzijeveh voja-
kov, ki so bile njegove kreature. Na-
pravil Rienziju samemu se je čutil
upnika in je sodil, da je proti eni
strani povsem varen. A tudi glede
papeževih prijateljev je bil miren.
Imel je v rokah tajna, četudi previd-
no pisana pisma kardinala Alborno-
za, ki ga je hotel izrabiti, da bi baro-
nom omogočil povratak v Rim. Ka-
ko se je pogodel z baroni, to smo že
videli. Bil je prepričan, da mu bo
mogoče se pogajati se z vsemi stran-
kami in izmed vsake izbrati to, kar
je potreboval za uresničenje svojih
namenov.

Montrealov očitni prihod je
vzbudil v Rimu velikansko pozor-
nost. Prijatelji baronov so raznašali
vest, da je Rienzi v zvezi z veliko
kompanijo in da hoče cesarsko me-
sto prodati barbarskim razbojni-
kom, da je oropajo in opleniijo. Pre-
drznost, da je nastopal Montreal v
glavnem mestu cerkve, je bila toliko
večja, ker ga je bil papež več kot
enkrat prekel in ker so se ljudje spo-
minjali stroge pravicoljubnosti, s ka-
terim je Rienzi napovedal vsem raz-
bojnikom Italije vojno. A to predr-
znost so si ljudje lahko raztolmačili,
saj so vedeli, da sta bila brata sme-
la Provenčalca glavna pomočnika

pri Rienzijevega povratku v Rim.
Nezaupnost se je tako širila po me-
stu, da bi bila že sama uničila Rien-
zija, če bi bil Montreal le nekaj ted-
nov ostal v Rimu. Montrealova na-
ravna smelost je provzročila, da je
med ljudmi zamrl glas razuma. Za-
slepljen po svojih sijajnih upanjih in
kakor bi hotel podvojiti važnost svo-
je navzočnosti, se je vitez sv. Ivana
nastanil v krasni palači in je s svo-
jim spremstvom glede sijaja nadkri-
ljeval vse priredbe, ki jih je bil Rien-
zi napravil v prvi sijajnejši dobi svo-
jega vladanja.

V času tega naraščajočega raz-
burjenja je prišel Angelo Villani v
Rim. Značaj mladega moža se je bil
razvil primerno čudnim okoliščinam,
v katerih je živel. Imel je lastnosti,
ki jih je zlasti pri nezakonskih otro-
kih dobil. Bil je prešeren — kakor
večinoma ljudje dvomljivega pokle-
nja; v tem, ko se je sramoval svo-
jega nezakonskega rodu, je bil ven-
der ponosen, da so bili njegovi ne-
znani starši baje plemenitega stanu.
Splošno vrenje, ki je takrat vladalo
v Italiji, je bilo povod, da je bila ča-
stihlepnost najbolj razširjena strast.
Angelo Villani ni gojil tistih sanj, ki
jih provzročila plemenitejša častihlep-
je, a navdajala ga je želja in volja, da
se spravi kvišku. Rienziju je bil
iskreno vdan in hvaležen; njegova
zvestoba do Rienzija se je bila raz-
vila v pravo krepost. A površina in
neredna vzgoja in brezskrbna izpri-

denost tistih, s katerimi je po pre-
sodah in stražnicah preživel svojo
mladost, to je bilo krivo, da si ni
pridobil drugih boljših lastnosti in
načel. Zvit in prekanjen se ni nič
plašil goljufije, če je koristila kake-
mu namenu ali kakemu prijatelju. Za
Rienzija je bil pripravljen storiti vsa-
ko dejanje in ko ga je poslal Rienzi
v Rim, je bila njegova edina misel,
da dožene naročeno mno vlogo s po-
polnim uspehom. Bil je bolj hraber
kakor so navadno Italijani in njegov
pogum je dajal njegovi zvitosti moč,
da se ni ničesar ustrašil.

Ko mu je Rienzi razložil vse po-
samičnosti danega naročila, se je
Angelo takoj spomnil doživljaja, ki
ga je imel z velikim vojakom v ljud-
ski gneči v Avignonu. »Če boš kdaj
potreboval prijatelja, poišči Gautier-
ja de Montreal,« to so bile besede, ki
so mu mnogokrat prišle na misel in
ki so se mu zdaj s proroško jasnostjo
oglasile v duši. Ni dvomil, da je
takrat v Avignonu videl Montrea-
la samega. Zakaj se je veliki vojsko-
vodja zanj tako zanimal, to mu ni
delalo preglavice. Sodil je, da je bila
to samo pretveza, eno tistih sred-
stev, s katerimi je zapovednik velike
kompanije v svoj tabor mladino z ju-
ga in vojake s severa spravljaj. Zda-
je le mislil, kako bi izkoristil vitezo-
vo svojačasno obljubo. Kaj je bilo
laglje, kakor se predstaviti Montre-
alu, ga spomniti na njegovo obljubo,
stopiti v njegovo službo in ga potem

skozi Mestinje in Polenco mimo postaje Stranje na Belo in od Mestinja na Pristavo. Naročil je okrajnemu odboru, da bo dal še letos napraviti četlini projekt in proračun. — Za telefonsko zvezo Celje-Smarje-Slana je dovolil šmarnski okrajni zastop 500 kron. — Kakor drugi štajerski okrajni zastopi, je tudi šmarnski vsled slovensko-klerikalne obstrukcije v štajerskem deželnem zboru prišel v finančne težave. Moral je skleniti najetije posojila v znesku 10 000 kron, da se bode moglo zadostiti najnujnejšim potrebam in zahtevam. Deželni odbor je že okraju dolžan nad 12 000 kron za razne deželne subvencije. Ako bode trajala obstrukcija v deželnem zboru naprej, bodo davkoplačevalci krvavo občutili pri okrajnih in deželnih dokladah sedanje nezdravo, zasilno denarno gospodarstvo okrajev in dežel. In k tem bremenom ne bodo kaplani in fajmoštri ničesar prispevali, ker nobenih okrajnih in deželnih doklad ne plačujejo.

Iz Ptujia. Pri Sv. Bolfenu v Slovenskih gorah se je vršil političen shod, na katerem sta govorila poslanca Roškar in Brenčič. Na tem shodu je bila sprejeta znana, sedaj pa že zastarela resolucija, češ, da naj klerikalni deželni poslanci v štajerskem deželnem zboru »vstrajajo pri obstrukciji do končne popolne zmage«. Kako sodi o tej zmagi in o potrebi klerikalne deželnozbornske obstrukcije deželnega glavarja namestnik dr. Jankovič, smo že povedali. In ker spada k Jankovičevim ožjim somišljenikom v klerikalnem deželnozbornem klubu tudi Meško — zato ne sme v svojem lastnem volilnem okraju na shode tudi v najbližjih krajih. Čudno je namreč, da ga tudi k Bolfenu ni bilo na shod. Namesto njega pridiga po shodih Brenčič, znamenje, da je vest o njegovi deželnozbornski kandidaturi popolnoma pravilna.

Iz Maribora. »Slovenski Gospodar« ima veliko stroškov z vzdrževanjem docela pasivne in skrajno neumnost pisanje »Straže«. Zato potrebuje vedno novih dohodkov, in sedaj je začel že javno komandirati župnike, da mu morajo pridobiti do 1. julija najmanj tisoč naročnikov. Vsako famo mora priti 10 izvodov več. Imena far, ki bodo to duševno hrano prenesle, bodo v »Slov. Gosp.« priobčena. Župnikom pušča torej dr. Korosec pošteno na mošnjo. Najpoprej tisočaki za novo semenišče v Celju, potem za krščansko-socialno zvezo, za katoliško tiskovno društvo in sedaj za »Slov. Gosp.« še posebej. Ni čuda, da noče biti oirov po deželi konec in cerkvena premoženja puhte v politiko kot sneg na spomladanskem solncu. Tega širjenja »Slov. Gosp.« seveda ne smemo mirno prezreti: širimo »Slovenski Narod«! Koliko je še med nami ljudi, ki bi si lahko brez vsake težave naročili to glavno naše napredno glasilo?

Umrl je včeraj popoldne v Celju v pokopnišni gimnaziji profesor Anton Kosi. Pokojnik je poučeval na celjski gimnaziji, kjer je bil poleg pokojnega Zolgarja edini slovenski profesor-posvetnik na zavodu. Profesor Kosi je bil dober narodnjak, ni pa nastopal v javnosti in nikoli se ni bavil s politikom, vendar pa ni nikdar prikrival, da z vso dušo simpatizuje s slovenskimi naprednimi strankami. V Celju je bil splošno znan in priljubljen. Pogreb bo v torek 18. t. m. ob 5. popoldne na okoliško pokopališče. Blag mu spomin!

S posredovanjem vajencev je že energično pričela »Südmark« po vseh slovensko-nemških alpskih deželah. V glasilo tega društva in po nemškem časopisju čitamo, da se je oglasilo (?) pri glavnem odboru veliko število mladih ljudi, ki iščejo

z uspehom opazovati. Vohunska služba pač ne ugaia vsakemu, toda čuti Angela Villanija se ji niso posebno upirali. Strašno sovraštvo, s katerim je Rienz pogostoma govoril o lakomnem barbarskem razbojniku in krivo ošabno rodoljubje Rimljanov je bilo v duši Angela Villanija vzbudil enaka čustva do Montreala. Bolj maščevalen kakor hvaljeval je gojil Angelo tudi tiho sovraštvo do Montrealevovih bratov, ki sta s svojo sirovostjo večkrat razžalila njegov ponos. Bolj kakor vse drugo pa so nanj vplivali spomini iz otroških let: silni strah in strašne kletve, s katerimi je Uršula govorila o groznem Fra Morealu, kar je vzbudilo v njem nedoločno mnenje, da je Provencalec prej kdaj njemu ali njegovim sorodnikom storil kako krivico. Prav živo ga je veselilo, da bi se o priliki za to maščeval. Besede stare Uršule, temne in skrivnostne njene obdolžitve so bile v duši dečka Villanija zapustile mržnjo do moža, katerega je nameraval zdaj izdati.

Sicer pa se mu je zdela vsaka zvijača dopustna in opravičena, če z njo reši svojega gospodarja, služi domovini in pomaga samemu sebi naprej.

(Dalje prihodnjic.)

nemških mojstrov za izuk. Kaj pa je z našo slovensko posredovalnico?

Iz Maribora. V tujakšnji »Marb. Zeit.« čitamo to-le zanimivo novico: »V Mariboru je ustanovljena slovensko-nacijonalna (?) duhovščina — nemško mladinsko zvezo. Črno-rdeče-rumeni znaki in pozdravi s heil-klici!« Eno moramo reči: naša duhovščina je zelo mnogostranska. Za Slovence ustanovlja mladinske zveze s belo-modro-rdečimi znaki, za mariborske nemškutarje zopet mladinske zveze s črno-rdeče-rumenimi. In na grmdo z onim, ki bi ne verjel, da je ta duhovščina do kosti slovensko — narodna!

Sadje- in vinorejski tečaj v Mariboru. Te dni se je vršil na sadje- in vinorejski šoli v Mariboru enotedenski tečaj, ki so se ga udeležili sledeči slovenski učitelji iz Sp. Štajerske: Auernik Franc, nadučitelj pri Sv. Florijanu v Boču; Čeh Ivan, učitelj pri Sv. Marjeti pod Ptujem; Kramar Ivan, nadučitelj na Vranskem; Leskovšek Andrej, okr. pom. učitelj za slovenjegraški okraj; Mahorčič Teodor, učitelj v Vojniku; Mohorko Ivan, nadučitelj na Blanci; Mravljak Karel, učitelj v Zrečah; Pečnik Alojz, nadučitelj v Bučah; Robnik Ivan, nadučitelj v Bučah; Robnik Ivan, posestnik v St. Jurju ob Pesnici; Selinšek Alojz, učitelj pri Sv. Barbari v Halozah; in Viher Simon, nadučitelj v Vuzenici. — Nemcev je bilo tokrat poklicanih 9.

Drobne novice. Umrlega je v Oplotnici veleposestnika Marija Oberska, stara 30 let. — Iz Sevnice poročajo: Te dni je zgorela v Brezju klet posestnika Jožeta Zupančiča. V kleti je bilo precej slame in drugih poljskih pridelkov. Ko so po požaru pogorišče razkopavali, so našli ogorele človeške kosti. Orožniki so mnenja, da je nekdo v kleti prenočeval, po neprevidnosti povzročil ogenj in sam zgorel. — Iz Ormoža poročajo, da so našli na Libonji v jarku poleg ceste orožniško čelado in puško. Neki orožnik je bojda oboje v pijanosti zgubil. — Iz Vuhreda. Na težaka Jurja Gorčiča se je zvrnil visoko z deskami obložen voz in mu strl več reber. Ubogi delavec je dobil tudi več drugih težkih poškodb. Spravili so ga v mariborsko bolnišnico. — Iz Gradca. Shod proti trizizmu, na katerem je mislil kvasiti celjski Marckhl, je odpovedan. Bojda se bode vršil jeseni. — Zveza klerikalnih društev na Sp. Štajerskem, katero zmerja za krščansko-socialno zvezo, ima svoj občni zbor v nedeljo dne 23. junija v Braslovčah.

Koroško.

Avstrijski vohuni. V soboto so izpustili Vidmu topničarskega poročnika iz Celovca, katerega so pred par dnevi prijeli Italijani v Pontebi zaradi vohunstva. Obenem z njim se je vrnil domov še neki drug avstrijski častnik, ki je bil tudi cel mesec v preiskovalnem zaporu zaradi vohunstva.

Velik požar pri Beljaku. Včeraj popoldne je izbruhnil v Vazah pri Beljaku velik požar. Ogenj je nastal v Bacharjevi gostilni na neznan način in se je silno hitro širil po vasi. Pihal je hud veter, ki je skoro onemogočil, da bi ogenj omejili kljub napornemu delu vseh okoliških požarnih bramb. Prebivalci v vasi so bili vsi zbegani, bilo jih je pa zelo malo, ker so ljudje včeraj gnali živino na planine in so bile nekatere hiše popolnoma zapuščene. Pogorela je cela vas in sicer 7 hiš z vsemi gospodarskimi poslopji. Škoda je velika, in še bolj občutna, ker so bili ljudje za male vsote zavarovani.

Dijak pobegnil. V Beljaku je pobegnil 13letni učenec meščanske šole Rudolf Winkler, doma iz Podklostra. Fant je dobil od doma ukor zaradi slabega vedenja, kar ga je tako razžalilo, da je pobegnil. Iščejo ga že več dni.

Sleparski potnik. V beljaški okolici je prišla žandarmerija nekega mladega, čedno opravičenega moža, ki je prenočeval na nekem kozolcu. Pri preiskavi so dognali, da je ta mož 28letni trgovski potnik Anton Tiršek, ki ni prenočeval po skednjih in kozolcih zaradi pomanjkanja, marveč ker je tam najbolj mirno spal. Zakrivil je namreč pri raznih trvdah več sleparij in se je bal doma spati, češ, da ga lahko vsako minuto obišče detektiv. Za največ je ogoljufal tovarnarja za margarin v Beljaku Ivana Warmutha. Ponarjal je kot njegov provizijski potnik naročila in sicer še pod ceno. Izdajal se je Warmuthovega družabnika in iztirjal tekom službovanja od raznih strank večje zneske. Warmuth je oškodovan, kolikor so mogli dosedaj dognati za več 1000 kron. Ogoljufal pa je še več drugih trvd v Beljaku in okolici.

Goljufivi kompanjon. Mizarski mojster Ivan Košir v Beljaku je stopil marca meseca v zvezo z nekim

Zechnerjem. Ustanovila sta obrt in se dogovorila vsak za polovico dobička. Denar prejemati je imel po pogodbi pravico samo Košir. Pred nekaj dnevi pa je Zechner z rodbino iz Beljaka pobegnil. Pregled poslovanja je pokazal, da je Zechner prejel od več strank denar na račun skupne trgovine, denar je pa zase porabil. Baj se nahaja sedaj Zechner pri svojih sorodnikih neke na Spodnje Avstrijskem.

Primorsko.

Iz šolske službe. Za okrajne šolske nadzornike na Goriškem so imenovani: Za šolski okraj Tolmin vadiški učitelj na ženskem učiteljsku v Gorici Andrej Safič, za okraj Sežana vadiški učitelj na ženskem učiteljsku v Gorici Matija Kante, za laške ljudske šole v okraju Gradišče nadučitelj Rudolf Bettiol, za laške ljudske šole v Gorici in okolici ravnatelj deške meščanske šole v Gorici Avgust Zorman in za slovenske ljudske šole v Gorici in okolici in v okraju Gradišče ravnatelj na državni gimnaziji v Gorici dr. Josip Pavlin.

Kap je zadel v Komnu v pokopjenega učitelja Franca Pelicona, vrlega Sokola in pevovodjo sokolskega pevskega mešanega zbora. Mož je bil silno delaven in vedno vnet in vrl naprednjak ter poseben prijatelj Sokolstva, za katerega je veliko žrtvoval. Sokoli so mu priredili v zahvalo krasen pogreb.

Vpokojeni župnik. Župnika Miklavža Kocjančiča v Rocah so vpokojili zaradi bolezni. Odpeljali so ga v opazovalnico za blazne v Gorico.

Tržaški občinski svet. V zadnji občinski seji mestnega sveta v Trstu, katere se je udeležilo 66 svetovalcev je prečital po odobrenem zapisniku zadnje seje župan zahvalo letalca Vidmarja za podeljeno mu nagrado za polet iz Trsta v Benetke. Na interpelacijo glede draginske doklade mestnih uradnikov je pojasnil župan, da se bode ta zadeva rešila takoj, ko bo potrjen od vlade mestni proračun. Dalje so odobrili zborovalci računski zaključek mestne planarne, ki izkazuje 616.573 kron 73 v dobička in računski zaključek mestne občine za l. 1910 in sicer po daljši zelo ostri debati. Zborovalci so nato rešili še več vprašanj glede raznih mestnih zavodov in drugih naprav, nakar je bila seja zaključena.

Tržaška porota. V soboto se je vršila obravnava proti Ivanu Kanoblu zaradi hudodelstva goljufije, poverbe in goljufive krade. Pri obravnavi so prebrali nad 60 tožb in izvršilnih predlogov raznih trvd. Vsota, ki jo zahtevajo oškodovanci je zelo velika. Na podlagi pravoreka porotnikov je bil obsojen Kanobel na dve leti težke, poostrene ječe. Njegov zastopnik je prijavil ničnostno pritožbo. — Danes se vrši obravnava proti Alojziju Indri zaradi zalienja časti po časopisu. — V ponedeljek dne 1. julija se vrši pred tržaško poroto zanimiva obravnava proti Petru Pavanu zaradi umera in nevarno groženje. Pavan je stal že 12. februarja letos pred porotniki v Rovinju. Tam je bila obravnava preložena, da zaslišajo še več prič. Najvišji sodni dvor na Dunaju pa je sedaj določil, da to zadevo pospeši, da naj se vrši ta obravnava v Trstu. Obravnava bo trajala 4 dni.

Vlom v Šklednju. Neznani vlomilci so vlomili minolo noč v stanovanje zasebnice Ane Menegazijeve v Šklednju in so odnesli 510 kron denarja in za več sto kron razne zlatnine in srebrnine.

Ribijski trg v Trstu. Bil je tudi minoli teden zelo slab. Cene so bile visoke. Edino izjemo so delale sardine in makrele, katere so dovažali vsak dan Dalmatinci. Finih namiznih rib sloh ni bilo na trgu.

Predrzen vlom v Trstu. Včeraj zjutraj so vlomili neznani vlomilci v skladišče trvdke L. Smolars & Nipote za pisarniške potrebščine. Vlomilci so odtrgali k zidu pritrijeno blagajno. Na sredi sobe so jo razbili in ukradli iz nje okroglo 3000 kron. V skladišče so letos tatovi že drugi vlomili in še dosedaj niso dobili niti prvih niti drugih vlomilcev.

Samomor Dunajčanke v Lovranu. Pred vilo Terzi v Lovranu je opazil neki delavec, da plava po morju truplo neke utopljenke. Policija je potegnila truplo na suho, kjer so dognali, da je utopljenka 40letna gospa Teodora Wagnerjeva z Dunaja, ki je bivala tu na letovišču. Wagnerjeva si je prerežala žile na rokah in je skočila v morje. Vzrok samomora je še neznan.

Čuvaj v Dalmaciji. V soboto je odredila policija hišno preiskavo pri desetih dijakih, gimnazijcih in učiteljskih in pri eni dijakinji. Pri dveh dijakih so zaplenili orožje in razne listine. Oba dijaka so odpeljali v preiskovalni zapor. Sumljiva sta baje, da sta v zvezi z zagrebško di-

jaško revolucionarno (?) zaroto. — Tudi v Dubrovniku so uvedli hišne preiskave pri 20 dijakih. Šest gimnazijcev so prijeli in jih odvedli na predlog državnega pravdnštva v preiskovalni zapor. Govore, da namerava policija uvesti še obširnejše preiskave v Dubrovniku in tudi po drugih mestih.

Slepar z zlatom. Kakor smo že v petek poročali, so aretirali v Zadru zasebnika Urliča, ki je zakrivil obsežne sleparije s ponarejenim zlatom, katerega je prodajal za pravo zlato iz južne Afrike. Iz Trsta poročajo, da so pripeljali Urliča v Trst, kjer je dognala preiskava že sedaj, da je Urličeva trgovina bila res zelo obsežna in da je ogoljufal več trvd za več kot en milijon kron. Najbolj prizadete so trvdke v Avstriji, Italiji in Franciji. Dognali pa so tudi, da je imel Urlič prav živahne zveze z Ameriko. Po končani preiskavi v Trstu odpeljejo Urliča zopet v Zader.

Zrakoplovni polet v Ljubljani.

Včeraj popoldne po 5. uri se je dvignil zrakoplovec Zan Vidmar iz Trsta na vojaškem vežbališču v zrak. Prvič je imelo ljubljansko prebivalstvo priliko seznaniti se z najnovejšim prometnim aparatom, pod vodstvom sicer mladega pilota. Že dolgo pred napovedanim časom so romale nepregledne množice (več tisoč) na sicer od civilnega občinstva precej zapuščeno vojaško vežbališče, in okrog 5. ure je bil prostor, ki je bil odkazan občinstvu, nabito poln. Ob železniški progi se je bila postavila godba Slovenske Filharmonije, ki je pred vzletom in med letanjem, zlasti pa pri zaletu in spuščanju na tla igrala. Za sedeži in stojišči je bil pripravljen rešilni voz, da je bilo preskrbljeno tudi za slučaj kake nesreče. Ob vzhodu na vežbališče in tudi na vežbališču so se prodajala okrepčila.

Poleta.

Precej majhni Bleritov monoplan zrakoplovec Vidmarja je vzbujal splošno pozornost, iz ozirov na varnost poleta pa je bil dostop do zrakoplova zastražen. Po 5. uri je zasedel Vidmar svoj prostor in mehanik je spravil motor v tek. Šest mož je moralo držati zrakoplov, da je dobil propeler zadostno hitrost, da je dvignil aparat s tal. Odsakajoč je dirjal kakih 30 m po zemlji, nakar se je mirno dvignil v zrak naravnost proti vzhodu ter plaval v višini od 200 m do 300 m proti Zalogu. Na koncu vežbališča v znatni višini eleganten ovinek in nazaj je priplaval v velikem loku nad vežbališče burno pozdravljen od občinstva. Preletel je polje proti Fužinam in v velikem loku se je vrnil zopet proti vežbališču. Splošno se je opazalo, da je zrakoplov zavijal vedno na levo. Sedemkrat je obkrožil vežbališče, nato pa je po širokem ovinku priletel zrakoplov naravnost z vzhoda ter se tik za občinstvom začel naglo spuščati proti tlu. Kakih 10 m nad glavami občinstva je prenehal propeler in kakih 30 m pred občinstvom so zadela kolesa zrakoplova tla. Parkrat je odskočil zrakoplov in dirjal na planoti še kakih 100 m, nato se je ustavil. Občinstvo je prirejalo pogumnemu pilotu srčne ovacije.

Drugi polet je izvršil v svojem začetku enako kakor prvi. Ko je zrakoplov preletel vežbališče, se je obrnil proti vzh. j. vzh. proti Ljubljani ter se obrnil na Viču zopet proti vežbališču. Pri poletu proti Ljubljani se je Vidmar namenoma postavil v isto smer kakor ravno — prihajajoči brzovlak, ter ga s svojo hitrostjo pustil daleč za seboj.

V drugič je preletel Ljubljano in z isto eleganco in spretnostjo pristal na vežbališču. Vsled majhnih dimenzij letalnega stroja je izginil marsikateremu izpred oči. Videti ga je bilo kakor goloba, potem le še kot črno točko v oblakih in zopet je naraščal ter priplul z velikom hitrostjo nad vežbališče. Drugi polet je trajal 25 minut. Vreme je bilo za polet izborna, bilo je sicer nekoliko oblačno, toda zrak je bil čist in noben veter ni motil priredbe, ki ostane gotovo vsakemu Ljubljancu v trajnem spominu.

Med obiskovalci poleta smo zapazili tudi župana dr. Ivana Tavčarja s soprogo in hčerko ter podžupana dr. Karla Trillerja, katerim je bil predstavljen, ravno tako kakor tudi deželnemu predsedniku in dvornemu svetniku Chorinskemu.

Zveza slovenskih odvetnikov.

Zveza slovenskih odvetnikov je imela včeraj VII. občni zbor v dvorani mestnega magistrata.

Predsednik dr. Karel Triller je konstatiral sklepčnost ter pozdravil pred vsem vnanje goste, med njimi v prvi

vrsti zastopnika Štajerske dr. Hrašovca. Da je udeležba pri občnih zbiorih zveze odvetnikov precej pičila, je na eni strani razveseljivo in sicer razveseljivo z ozirom na primorske kolege, ki nimajo dosti tozadevnih pritožb, na drugi strani pa je zlasti pičila udeležba s Štajerskega in Koroškega znamenje, da so razmere tam tako žalostne, kakor še niso bile dosedaj nikdar. Delovanje društva je bilo navzlic vsem apelom na člane zelo skromno, zlasti se s Štajerskega niso kolegi odzvali razen dr. Hrašovca in dr. Rosine k skupnemu delu. V dolžnost si šteje, da pozdravi tudi državnega poslanca dr. Ravniharja, ki le v zbornici povzdignil ob vsaki priliki svoj glas v prilog enakopravnosti slovenskega jezika. Tekom občnega zbora je pozdravil predsednik dr. Karol Triller tudi še pozneje došlega predsednika odvetniške zbornice dr. Danila Majarona. V preteklem letu beleži društvo en vesel in dva žalostna dogodka. Meseca decembra je praznoval član dr. J. Mencinger 40 letnico svojega odvetništva, društvo mu je v iskrenih besedah čestitalo, nakar se je on zahvalil v ganljivem pismu. Toda nemila usoda ga je ugrabila 12. aprila t. l. in 25. maja t. l. dr. Al. Brenčiča v Belju. V znak žalosti so se dvignili člani s sedežev.

Tajnikovo poročilo, ki je je podal g. dr. Fran Zupanc razgrinja zelo žalostno sliko naših razmer na pravnem polju, odkar zastopa delegacija S. L. S. naše interese v zbornici. Društvo šteje 122 članov od katerih je zadostilo 91 svojim dolžnostim napram društvu v gmotnem oziru.

Politični položaj v državi je ostal celo leto skrajno neugoden za delovanje »Zveze« v boju za enakopravnost jezikov v vseh uradih. Dokler ostane sedanji nemški sistem in posebno dokler bo gospodar v justičnem ministstvu dr. Hochenburger, ni upati na izboljšanje razmer in na uspešno delovanje »Zveze«. V zadnjem letu so se razmere v tem oziru znatno poslabšale; germanizatorični sistem, ki je bil inavguriran iz centrale, se je pričel iz obmejnih kronovin potezati čim dalje bolj zavestno tudi v kranjska sodišča, pred vsem na ljubljansko deželno sodišče, ustvarjajoč nevarne posledice, za katerih odpravo bo treba pri eventualni izpremembi sistema precejšnje boja. Sprito tega dejstva je razumljivo, da so se paralelno jezikovne razmere na Štajerskem in Koroškem uprav katastrofalno poslabšale, da — prišli smo na Koroškem že tako daleč, da disciplinirajo nemški sodniki slovenskega odvetnika zaradi slovenske govorice s svojim klientom. Vse tozadevne pritožbe so ostale brez odgovora in uspeh interpelacij, ki jih je vložila slovenska delegacija, pred vsem g. državni poslanec dr. Ravnihar, nam je znan iz časopisja. Pri tem položaju je odločila »Zveza« tudi vso akcijo zaradi izdajanja vrhovnih razsodb v slovenskem jeziku na poznejši čas, ker nikakor ni bilo upati, da se izvojuje dolgoletni slovenski gravamen, nasprotno, bati se je bilo, da si s provociranjem vrhovne odločbe sami za dolgo vrsto let izpodnesemo tla. Ves tozadevni material je izročila »Zveza« g. poslancu dr. Ravniharju, ki je v tekočem zasedanju vložil obširno utemeljeno interpelacijo, ki pa še do danes ni rešena.

Zveza je pred vsem zbiral gradivo za spoznanje krivic, ki se gode Slovincem v državnih in avtonomnih uradih v jezikovnem oziru. Za spomenico, ki jo bo »Zveza« izdala, je poslal gradiva doslej samo dr. Janko Brejc. Gradiva za Štajersko ni bilo mogoče dobiti, ker zveza žal ni našla zadostnega odziva. Enako je pri ostalih deželah. Brez potrebnega statističnega materiala in formuliranih zahtev tudi ni kazalo sklicati prepotrebne sestanka slovenskih odvetnikov na Štajerskem, pred vsem v mariborskem okraju.

Glavno delovanje zveze je na polju jezikovnih pritožb, ki jih je bilo vloženih od zadnjega občnega zbora skupaj 43 in sicer za Kranjsko 1, za Štajersko 30, za Koroško 3 in za Primorsko 9. Ugodno rešenih je bilo 10 pritožb, med njimi vseh 9 s Primorskega in 1 s Štajerskega, negativno rešena je bila 1 pritožba, ostalih 32 pritožb pa sploh rešenih ni bilo. Stevilo pritožb je v primeri z lanskim letom nazadovalo za 17, čemur je vzrok splošna depresija slovenskega odvetništva, ki razen par častnih izjem sploh ne podpira društvenega delovanja. Končno se zahvali tajnik še dr. Juro Hrašovcu za ntegov trud.

Iz temeljitega blagajniškega poročila, ki je je podal g. dr. Alojzij Pokal posnemamo sledeče. Društvo je imelo v preteklem letu 2672 K 06 v dohodkov, med njimi 2190 K 12 v prispevkov članov, izdatki pa so znašali 2247 K 71 v, tedaj je 424 K 35 v prebitka. Društvena imovina pa znaša koncem 1. 1911/12. 6601 K 42 v. Clanarino je plačalo 65 g. odvetnikov, 3 g. notariji in 23 g. odvet. kandidatov. V Ljubljani so včlanjeni vsi 3 g. no-

tarji, vsi odvetniki in vsi ljubljanski odvetniški kandidati, tako pa ni drugod na Kranjskem in v drugih slovenskih kronovinah, zlasti velja to za naraščaj izven Ljubljane od katerega je včlanjen samo eden, in se ta se je šele pred kratkim preselil na svoje sedanje mesto. Zunanji odvetniški kandidati niti na pisma niso odgovarjali. Na drugi strani pa ima društvo več članov hrvaških odvetnikov iz Istre, kar je znamenje, da je društvo odločno jugoslovansko. Med nami pa je še nekaj odvetnikov, ki niso člani društva. Med izdatki je treba omeniti še znesek 2000 K podpore „Slovenskemu Pravniku“ za izdajanje ročnih izdaj avstrijskih zakonov v slovenskem jeziku.

Na predlog pregledovalca računov g. dr. Ivana Tavčarja se poda nato blagajniku absolutorij. Nato prečita predsednik pismo g. dr. Rosine, ki osvetljuje nezadovoljstvo, ki vlada na Štajerskem vsled domačih bojov.

OS tajejskem poda nato referat g. dr. Juro Hrašovec in istotako odvetnik s Koroškega referat o koroških razmerah. Nato se oglašajo besedi državni poslanec

dr. Vladimir Ravnihar.

Popolnoma upravičeno je bilo, da so vsi predgovorniki apelirali na poslance. Toda izkušnja nas uči, da je ostala slovenska delegacija v državnem zboru o vseh takih vprašanjih popolnoma pasivna, tako kar se tiče personalnih zadev sodnikov, kakor kar se tiče jezikovnega vprašanja. Ta večina slovenskih poslancev v parlamentu sodi namreč, da so vsi sodniki na slovenskem sami „liberalci“ in zato jih ni treba podpirati, jezikovno pa si mislijo, da bodo lahko pokazali svojo moč napram vladi, kadar bodo dosti močni. To je napačno stališče in za slovensko stvar skrajno kvarno. Dalo bi se marsikaj doseči, če bi bila slovenska delegacija edina, tudi pri sedanjem Hohenburgerjevem sistemu bi razmere ne morale biti tako obupne. Toda če se oglašajo vedno le eden poslanec, drugih 27 pa jih je zadovoljnih z vsem, ni upati na uspehe. Res je, da je boj proti Hohenburgerju in njegovemu sistemu zelo težaven. Za njim stoji ves nemški Nationalverband in če pride do skrajnega, stoji za njim tudi nemški krščanski socialci. Če bi se hotel tudi ministrski predsednik Stürgkh in vlada iznebiti Hohenburgerja nam v korist in na zahtevo Čehov, bi vlada prišla v neprimljive in tudi mi ne bi imeli nikakršne koristi. Zato poudarjajo tudi Čehi vedno, da nočejo uporabiti proti Hohenburgerju najskrajnejših sredstev. Takega jezikovnega boja, kakršnega imamo pri nas, na Češkem tudi ni. Čehom gre pred vsem za vprašanje nastavljenja nemških sodnikov v nemških okrožjih, kakor to zahtevajo Nemci, ki pa na drugi strani, to je pri nas, ta princip zanikujejo. Čehi nam svetujejo, da naj potrpiamo in počakamo, da bo končana ona poravnava med češkim in nemškim narodom, potem pa naj zahtevamo za sebe vse ono, kar zahtevajo Nemci kot najskrajnejšo točko ravnopravnosti na Češkem. Čehi bodo stali potem z vso svojo silo za nami. Ta češko-nemška poravnava namreč ustvari praejudic tudi za vse druge pokrajine. Čakanje pa ne sme biti nedelavnost. Mi ne smemo preiti molče preko vseh dogodkov, ki pomenijo za nas krivico niti ne smemo preiti preko teh dogodkov v personalnem, niti v jezikovnem oziru. Vse to moramo spraviti v javnost, da se vlada ne bo mogla nikdar sklicevati nato, da smo molče prenašali in sprejeli, kar je ukrenila in na ta način ustvarili sami za sebe praejudic. Na Primorskem so danes v jezikovnem oziru kolikor toliko zadovoljni, zato tudi tržaška poslanka ne čuti potrebe nastopati proti dr. Hohenburgerju, drugače pa je na Kranjskem in v drugih slovenskih pokrajinah. Govornik se bavi nato s posameznimi slučajmi in razmerami na Štajerskem in na Koroškem ter konča, da naj bodo vsi konkretni slučajji, ki jih hočejo spraviti odvetniki pred parlament kolikor mogoče natančno in jasno zarisani.

Predsednik dr. Triller se nato iskreno zahvali vsem govornikom ter naglašuje še enkrat, da je absolutno nerazumljivo postopanje stranke, ki naj bi zastopala slovenske interese v parlamentu. Navzlic vsej negotovosti in vsem krivicam, ki se nam gode, pa morajo odvetniki vztrajati pri pritožbah v vsakem slučaju, da si Slovenci konserviramo vsaj teoretično svoje pravice in da si ne ustvarimo praejudica proti samim sebi. Odvetniki naj naznanijo vsako pritožbo državnemu poslancu dr. Ravniharju in ob enem tudi „Zvezi“, ni pa se treba odvetnikom samim eksponirati. Važno je, da leže naše pritožbe vsaj v arhivu justičnega ministrstva. Nato prečita predsednik dve došli pozdravni brzojavi.

Penzijski odsek.

Tajnik g. dr. Zupanc in za njim oba predlagatelja dr. Kokalj in dr. Pirc poročajo o penzijskem zavarovanju odvetnikov. Načrta, ki sta ju predložila dr. Kokalj in dr. Pirc se razlikujeta v principijalnih točkah. Dočim priporočata načrt dr. Kokalja ustanovitev penzijskega sklada v okviru sedanjega društva, meri predlog dr. Pirca na ustanovitev novega posebnega društva, ki bo pristopno tudi nečlanom. Razen tega obsega zavarovanje po načrtu dr. Kokalja tudi slučaj bolezni in suspenzije, dočim se omejuje drugi načrt, ki je napravljen po vzoru „Penzijskega društva zdravnikov“, tedaj že praktično preizkušene organizacije, edinole na slučaj smrti in trajne invaliditete. Po daljši debati je bil izvoljen pripravljalni odsek, ki naj predela to vprašanje in upošteva vse tozadavne predloge po svojem prevdanku. V ta odsek so bili izvoljeni gg. dr. Kokalj, dr. Lipold, dr. Majar, dr. Pirc, in dr. Žirovnik.

Pri nato sledečih volitvah je bil per aklamacionem izvoljen stari odbor obstoječ iz predsednika dr. Karla Trillerja, podpredsednika dr. Josipa Kušarja, tajnika dr. Frana Zupanca in blagajnika dr. Alojzija Kokalja. Odborniki: dr. Janko Brejc, dr. Juro Hrašovec, dr. Valentin Krisper, dr. Otokar Rybač, in dr. Viljem Schweitzer. Preglednika računov: dr. Ivan Tavčar in doktor Fran Tekavčič.

Vloga odvetnika dr. Furlana zaradi akcije proti previsoki odmeri davka po davčni administraciji se odstopi odvetniški zbornici nakar predsednik dr. Karel Triller zaključijo očni zbor.

Prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Ljubljani.

Prostovoljno gasilno in reševalno društvo ljubljansko je imelo v soboto svoj redni občni zbor. Načelnik, gosp. Ludvik Stricel je otvoril občni zbor ter pozdravil predvsem župana g. dr. Ivana Tavčarja, ki so ga pozdravili člani s trikratnim „Na pomoč!“ Nato se je oglašil k besedi župan

dr. Ivan Tavčar

Cenjeni gasilci! Kot župan mi je prvič dana prilika, da v imenu mestne občine pozdravim vaše društvo. Ob tej priliki ne morem drugega, kakor da naglašam, da prinašam kot župan vašemu društvu nasproti iste simpatije, ki jih je gojil do vašega prekoristnega društva moj prednik. Moj program, v kolikor se tiče tega vašega društva, se izraža v tem, da ni noben vinar izpušljen, ki ga nakloni mestna občina takemu društvu, kakršno je vaše. Ogle dal sem si vaše naprave in z veseljem konstatiram, da mi niso samo zadoščale, marveč, da sem naravnost občudoval vajo, ki se je vršila pred mojimi očmi. Že takrat je bil moj trdni sklep, da mora mestna občina vaše društvo izdatno podpirati in na tem mestu vam slovesno zagotavljam, da bo mestni občini dolžnost, priti vašemu prekoristnemu društvu ob vsaki priliki izdatno na pomoč.

Glasno odobravanje je sledilo županovim besedam, nakar je bil zapisnik zadnje seje odobren. Iz tajnikovega poročila, ki je ga podal gospod Ivan Andlavec, posnamemo sledeče: V preteklem letu je bilo 9 ognjev. Rešilni voz je posredoval v 783 slučajih ter je, odkar je društvo prevzelo voz, prevozilo 5888 pacientov. Gledaliških straž je bilo 320, ki jih je oskrbovalo 2880 mož, raznih drugih straž je bilo 50. Vaj so imeli člani 62, od teh novinci in straža v Mestnem domu 24, strojniki s parno brizgalno 6, I. četa 10. II. četa 12, III. četa 10. Nedeljskih inspekcij je bilo 52, odborovih sej 9, službeni shodi 3. Izvršujočih članov je bilo 76, podpornih 206. Na novo so vstopili 3 člani, izstopila pa sta 2. Med letom je umrl dolgoletni član g. L. Stricel ml., društvo ga je sprejelo korporativno k večjemu počitku. V znak žalosti se dvignejo člani s sedežev. Maše pri Sv. Florijanu se je udeležilo 21 društev s 397 gasilci. Društvo je odposlalo tudi več deputacij k raznim gasilskim slavnostim. Častno svetinjo za petindvajsetletno uspešno službovanje na polju gasilstva in reševalstva so dobili člani Ivan Hitti, Fran Snoj, Josip Vider in Leopold Žorž; izročene so jim bile 13. aprila ter sta praznovala ob tej priliki tudi člana Anton Dintar in Fran Lipovč svoj 30letni jubilej v društvu. Oba sta dobila v priznanje zaslug zlato uro. 13. avgusta l. l. se je vršil na Selu pri Ljubljani I. občni zbor gasilske župe Ljubljana št. 1. Udeležila so se ga gasilska društva: Ljubljana, Štepanja vas, Zalog-Kašelj, Moste, Bizovik, Brezovica in Notranja Gorica. Pri volitvi so bili iz ljubljanskega društva izvoljeni gg. Josip Turk za načelnika in župnega nadzornika, Fran Barle za župnega poslovodjo, Fran Medic in Ivan Andlavec za odbor-nikova namestnika in Alojzij Pipp za preglednika računov. Gasilska župa je prvič stopila v javnost 5. maja pri maši. Dne 24. in 25. marca je imela

Slovenska gasilska zveza občni zbor v Opavi v Šleziji. Zvezo kranjskih in zvezo štajerskih gasilskih društev je zastopal g. Barle, ki je bil izvoljen za I. podstarosta. Tam je bilo združenih 240 žup s 5928 društvi in 168.152 gasilci. Oče Doberlet je praznoval dne 6. aprila t. l. svojo 80letnico ter mu je društvo po deputaciji čestitalo, kar je storilo tudi več drugih gasilskih žup in Slovenska gasilska zveza. Bil je imenovan tudi za častnega meščana ljubljanskega.

Za bolniško blagajno je poročal nato blagajnik g. Anton Leutgeb. Dohodkov je bilo 1094 K 41 v; lanski prebitki je znašal 2812 K 16 v, letošnji pa 235 K 01 v, premoženja je tedaj skupaj 28356 K 17 v.

Iz poročila blagajnika g. Frana Barleta posnamemo, da je imelo društvo 10394 K 35 v dohodkov in ravno toliko izdatkov, ker je vrnilo del dolga bolniški blagajni. Prispevali pa so: mestna občina ljubljanska 4000 K, deželni gasilni sklad 800 K. Podporni sklad izkazuje 717 K 53 v dohodkov in 607 K 53 v prebitka ter znaša današnje premoženje 8180 K 21 v. V teh računih niso upoštevale vsote za prodajo parne brizgalne št. 4 in ne legati.

Na predlog pregledovalca računov, g. Frana Furlana se izreče odboru absolutorij; nato se vrše volitve ter se sestavi odbor po daljši debati, v katero poseže zlasti spretno g. Josip Turk, končno tako: načelnik: gospod Ludvik Stricel; podnačelnik: gospod Josip Turk; četovodje: I. četa: gosp. Anton Dintar, II. četa: gospod Fran Stare, III. četa: g. Fran Furlan; njih namestniki: I. četa: gosp. Viktor Stare, II. četa: g. Anton Kavčič, III. četa: g. Alojzij Pipp; I. blagajnik: g. Fran Barle; II. blagajnik: gospod Anton Leutgeb; tajnik: gosp. Ivan Andlavec; namestniki: gg. Avgust Zornič, Anton Kadunc in Tomaž Kavčič. Pregledniki računov so gg.: Karol Strukelj, Ernest Speil in Alojzij Pipp. Iz odbora izstopivšima članoma gg. Franu Medicu in Josipu Lapajnerju se zahvali blagajnik Barle v imenu odbora ter jima prizna občni zbor, da v znak hvaležnosti obdrži sedanjo šaržo, ker stopita samo nekako v rezervo. G. Turk nato pozivlja člane, da naj puste politiko na strani, ker pozna gasilno in reševalno društvo edinole svojega bednega bližnjega. K požaroma na Ježici in v Tomačevem je bila klicana tudi ljubljanska požarna bramba in se je temu klicu odzvala. Stroški, ki so vsled tega društvu narasli, pa občina ne more plačati, zato sklene občni zbor na predlog podnačelnika Turka, da društvo podari vsoto, ki jo ima terjati, v prid pogorelcem. Z odobravanjem sprejeto. Blagajnik razjasni končno, da je dala mestna občina izpoved, da je društvo prevzelo rešilni voz 3000 K letno gasilnemu društvu in 1000 K za rešilni voz, zadnja letla pa pošilja mestna občina vedno pavšalno znesek 4000 K brez specifikacije. Nato je načelnik zaključil občni zbor.

Dnevne vesti.

+ Ves svoj žolč so klerikalci izlili v sobotnem »Slovencu« na pokojnega pesnika Aškercu. Dostojnim, poštenim ljudem je spomin pokojnikov svet, saj že stari rimski pregovor kategorično ukazuje: »De mortuis nil nisi bene!« Toda našim klerikalcem, ki so vzeli patent na krščanstvo in katoličanstvo, so tuja načela najprimitivnejše morale, da celo take morale, po kateri so se ravnavali že stari Rimljani — pogani. Zato že ves teden polivajo z golodami svoje gnojnice svetel spomin pokojnega pesnika Aškercu. Kaj pa mislijo doseči v svojim divljanjem? Morda menijo, da bodo z gnojnico in blatom spravili s sveta nesmrtna dela, ki jih je pokojni pesnik ostavil svojemu narodu? Smešno! O pigmejih, ki se sedaj kakor komarji zaletujejo v duševnega velikana Aškercu, se ne bo vedelo, da so kdaj eksistirali, dela Aškercu — njegove nesmrtnosti pesmi pa bodo živele od roda do roda in naj leže tudi zadnji Slovenec v gomilo, Aškercuvi umotvorji bodo preživeli tudi to, ker so last celokupnega človeštva. Naj torej klerikalne hijene še tako glodajo spomin umrlega pesnika, velikih idej, ki jih je oznanjeval Aškercu in katerim je posvetil vse svoje življenje, ne bodo spravile s sveta in ob veljavo. Anton Aškerc je sicer telesno umrl, toda duh njegov še vedno živi med nami in bo živel dokler zadnji človek ne izgine z zemeljskega poprišča. V delih svojih živel sam boš večno!« te besede je napisal Anton Aškerc, in če te besede veljajo komu, — Antonu Aškercu prav gotovo!

+ Klerikalci in — Machar. Koli-ko so že naši klerikalni listi s »Slovencom« na čelu zabavljali čez Macharja in Masaryka, ki je njegovo Čitanko v državnih zbornici imuniziral! Pa naše ljube klerikalce je treba samo malo poznati in priznati se jim

mora, da jim je »kšeft« vse, načela, morala, vera in kar je še drugih tako lepo donečih besed, pa samo za posebne priliko. Dokaz: Ko je predlamskim o Binkoštih neko ljubljansko klerikalno društvo priredilo izlet v Benetke, je delal »Slovenec« reklamo za ta izlet v podlistku s člankom, ki ga je ponatisnil iz — Macharjevega »Rima« — ne da bi navedel vir! Ko pa je lansko leto izšel »Rim« v krasni slovenski prevaji, pa so se isti klerikalci zgražali in klicali prokletstvo na one, ki to knjigo čitajo. Tako izgleda v resnici klerikalna morala in doslednost, ali bolje: hinavščina.

+ Iz sodne službe. Predsednik okrožnega sodišča v Novem mestu, Franc Trenz, je bil na lastno prošnjo vpokojen in je dobil povodom upokojitve naslov dvornega svetnika.

+ Iz gozdarske službe. Gozdarski mojster Franc Pirker v Gorici je imenovan za gozdarskega svetnika, gozdarski oskrbnik Hugo Hanusch v Gorici za gozdarskega mojstra in gozdarskega nadzorovalna komisarija II. razreda, Anton Šivic v Radovljici, in Ivan Urbas v Novem mestu, sta prišla v I. razred.

— Anton Aškerc. Prejeli smo naslednje pismo: U Zadru, 13. junija 1912. Slavno uredništvo! Pridružujem se najiskrenejšemu sočutju tuji brat-skok slovenskega naroda prigodom smrti njegovog odličnega pesnika A. Aškercu. Vječna mu slava i spomen u narodu! — Katalinič-Jeretov, hrvatski pjesnik.

— Polet aviatika Vidmarja in občinstvo. Včerajšnji elegantni in dovršeni polet aviatika Vidmarja je bil za ljubljance pravi užitek. Ne samo na vojaškem vežbališču, temveč tudi po celi okolici, na gradu in drugih hribih je bilo na tisoče ljudi, ki so se divili temu vzletu, ki so ga prvič videli v Ljubljani. Vendar pa moramo deloma grajati naše občinstvo. Ker je pa večina ljubljanskega občinstva gledala vzlet zastoni, drugi zopet, ki so sicer plačali vstopnino, so se pa polastili prostorov, katerih sploh niso plačali, znaša deficit okroglih 1000 kron. Upamo pa, da se bo ta deficit pokril s prostovoljnimi doneski. Vsakdo, ki je videl včerajšnji polet, bo rad prispeval mal znesek v pokritje deficita. Ta znesek naj bi se izročil kot nekako častno in priznalo darilo aviatiku Vidmarju, kakor je to običajno tudi drugod.

— Aprobirana učna knjiga. Ministrstvo za uk je aprobiralo knjigo, ki jo je založila družba sv. Mohorja v Celovcu, »Slovenska Čitanka« za IV. razred srednjih šol. Spisala dr. Jakob Sket in Josip Wester. Vezana knjiga stane 2 K 50 vin.

— II. avstrijski shod proti tuberkulozi. Dne 28. t. m. vrši se na Dunaju seja upravnega »Avstrijskega centralnega komiteta za odvrčanje tuberkuloze« z naslednjim dnevnim redom: Dopoldne ob 10: 1.) Poročilo o delovanju centralnega komiteta v preteklem letu. 2.) O ustanovitvi sanatorijev v visokih legah. Popoldne ob 3: 3.) Vpliv zdravilišč za jetičnike na okolico. Referenti: prof. Kraus, Dunaj, Biologija bacila tuberkuloze. Prof. Pfeiffer, Gradec. Praktična izkustva o vplivu zdravilišč za jetičnike na okolico. Zvečer ob 9. razkaže se udeležnikom v Arkaden-Kino, Alserstrasse 23, film, ki sta ga sestavila vladni svetnik dr. Winter in docent dr. Jellinek. »Tuberkuloza in nje odvrčanje.« Dan na to, dne 29. t. m., vrši se v veliki dvorani »Družbe zdravnikov na Dunaju«. II.

— Avstrijski shod proti tuberkulozi. Dnevni red: 1.) Zdravljenje tuberkuloze s solnčnimi žarki. Poroča dr. Rollier, Leysin (Švica). 2.) Zdravljenje tuberkuloze s kirurškimi posegi. Poroča ravnatelj docent dr. Sörgo, Alland. 3.) Tuberkuloza in stanovanje. Poroča docent dr. Weleminsky, Praga, in dr. Burkard, Gradec. 4.) Prosta predavanja. Po vsaki točki dnevnega reda vrši se diskusija. — Kot delegati »Deželnega pomožnega društva za bolne na pljučih na Kranjskem« udeležijo se obeh prireditvev gg. vladni svetnik dr. F. Zupanc, generalni tajnik dr. Demeter Bleiweis-Trsteniški in društveni zdravnik dr. A. Levičnik.

— Sprejem v vojaške vzgojevalne šole na Dunaju. Rok za vlaganje prošnje za sprejem gojencev v c. kr. vojaške vzgojevalne zavode na Dunaju (v domobranske kadetne šole) se je podaljšal do 10. julija t. l. Prošnje se priložiti celo letno šolsko spridevalo, ali pa vsaj spridevalo iz prvega tečaja.

— Invalidske ustanove. Na mestnem magistratu je nabit razglas deželne vlade, da je oddati eno ustanovo društva ljubljanskih gospa v letnem znesku 100 K, namenjena za invalide iz vojske leta 1848, 1849, 1859, in 1866. Več je razvidno iz razglaš.

Sankcioniran zakon. Cesar je sankcioniral sklep deželnega zbora kranjskega z dne 7. februarja t. l., s katerim se dovoli občini Jablanec

pobirati 140%, občini Vrbovo 121%, občini Vrbici 117% in Kuteževi 150% doklado na vse direktne davke.

Konkurz. Deželna sodnija v Ljubljani je dovolila razglasitev trgovske konkursa o imovini Karola Lenče pod firmo »Karel Lenče« v Laverci.

25letnico posebne vrste je obhajal dne 15. t. m. gosp. Ivan Kunčič, oskrbnik graščine v Mirni. Obhajal bo namreč trikratno 25letnico in sicer 25letnico svoje poroke, 25letnico nastopa svoje službe kot graščinski oskrbnik in 25letnico svojih brk.

Vilanova kočna na Begunjska se otvori dne 29. t. m. Odbor je sklenil, da imajo dijaki v koči prosto prenočnino. Vsi člani planinskih društev, katerekoli narodnosti in člani sličnih društev, ki se izkažejo z društveno legitimacijo, imajo v koči taiste olajšave kakor člani »S. P. D.«.

Iz Sodražice nam pišejo: Dne 12. junija je okoli ene popoldne izbruhnil požar pri posestniku Vincencu Kuku. Prvi oddelek tukajšnjega gasilnega društva je hitel na pomoč. Nevarnost je bila velika, ker je v bližini več hiš, kritih s slamo. Pri tej priliki je gasilno društvo prvič rabilo svojo novo brizgalno, ki je izborna funkcijonirala. Oddelek gasilnega društva je izborno rešil svojo nalogo. Pomagale so pa tudi pri gašenju ženske, za kar jim bomo potem izročena zahvala. Čudno je le, da so gotovi ljudje tako zelo nasprotni gasilnemu društvu in ga vedno in povsod ovirajo pri njegovem delovanju.

Imenovanje. Naš rojak, naslovni računski nadsvetnik pri deželni vladi v Sarajevu, Janko Premrov, je imenovan pravim nadsvetnikom. Zaradi svojega velikega rodoljublja in požrtvovalnega delovanja je zelo priljubljen med sarajevskimi Slovenci.

Ukraden avtomobil. Dne 10. t. m. je odpeljal v Marijinih toplicah lastnika garaže, Adolfa Maksu Freivaldu šofer Karel Helms 14.000 K vreden avtomobil. Avto je 3 H. P. znamke »Raf«, temnozelen, pokrit, ima avstrijski taksameter in št. »O. I. 667 Internat«. Helms je rojen 1889. leta v Schwelmu na Westfalskem, je srednje velikosti, plavih pristriženih brk, ima zeleno civilno obleko in sivo športno čepico. S seboj je vzel tudi svoj ženo, katera ima bel klobuk s črnim trakom.

Uzmovica in detail. V soboto je bil aretiran brezposelni hlapec Jožef Poznajšek, roj. 1887. v Loku ter pristojen v Poljski pri Litiji, kateri je v neki tukajšnji zganjariji ukradel nekemu gostu lep, zelen plišast klobuk z gamsovim grebenom in delavec Anton Klanšek, roj. 1887. v Ljubljani ter pristojen v Kamnik. Zadnjega je pa na Poljanski cesti takomikala neka kosa, da si ni mogel kaj, da bi si je ne bil prilistil.

Plota. Ko je šel včeraj popoldne neki uradnik po Kolizejski ulici, se je z nekega okna vilo nanj toliko nesnažne vode, da je imel klobuk in suknjič ves moker. Vodo je skozi okno vtila neka neprevodna ženska, katere ime je policiji znano.

Jupiter Pluvius. Danes okoli polnočji je začelo nebo zatemnevati, nastal je precej močan piš, nato se je pa vtil dež, kakor iz škafa. Med nevihto se je bliskalo, grmelo in treskalo, kakor še nikdar letos. Grom in tresk je zbudil počivajoče zemljane in trajalo je precej časa, predno so se zopet pomirili.

Pes naskočil in podri je v soboto zvečer na Sv. Petra cesti šletno šolsko učenko Angelo Pivkovo, katera se je pri padcu lahko telesno poškodovala. Lastnik psa je znan.

Pošten najditelj. V soboto popoldne je urarski vajenec Alojzij Kos na Marijinem trgu našel žensko ročno torbico, v kateri je bila denarnica z veliko vsoto denarja, obstoječega iz bankovcev in zlatov. Izgubiteljica je neka tukajšnja posestnica.

Papiga je nekam odletela. Kdor jo je ujel naj jo odda zobozdravniku gospodu Otonu Seydlu v Stritarjevi ulici št. 7.

Delavsko gibanje. V soboto se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 40 Macedoncev, 25 Ogrov in 60 Hrvatov. V Heb je šlo 17, v Buchs 27, v Inomest 19, na Dolenjsko pa 36 Hrvatov. — Včeraj se je odpeljalo v Ameriko 50 Macedoncev in 12 Hrvatov, nazaj je prišlo pa 70 Hrvatov, 30 Macedoncev in 20 Slovencev. V Solnograd se je odpeljalo 35 Hrvatov.

Denar najden. V hotelu pri Južnem kolodvoru je našel hotelir nekaj denarja. Dotičnik, ki ga je izgubil, naj se zglesi pri hotelirju.

Promenadni koncert Slovenske Filharmonije se vrši ob ugodnem vremenu, jutri, ob pol 7. do pol 8. zvečer, pod gradom »Tivoli«. — Spored: 1. Zitta: »Ciau-Ciau«, italijanska pesem, koračnica. 2. Wagner: slike iz »Parsifala«, 3. Lehar: »Ballsirenen«, valček. 4. Bizet: Fragmente in opere »Carmen«, 5. Dvořak: »Slovanski ples št. 4«. 6. Fall: »Ločena žena«, potpuri.

S posebnim vlakom se je v soboto odpeljalo iz Reke 300 romarjev na Brezje.

Izpuščeno in najdeno. Posestnica Helena Zamnikova je izgubila bankovec za 10 K. — Posestnik g. Alojzij Pogačnik je izgubil bel otroški plašč. — Posestnikova žena Iv. Kušarjeva je izgubila denarnico s srednjo vsoto denarja. — Neka gospa je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja, neki gospod pa sprehajalno palico s srebrnim okovom. — Pestunja Marija Rakuševa je izgubila moder otroški dežnik. — Ga. Ida Fobesova je izgubila belo bluzo. — Gdč. Roza Peršlova je na neki klopi v obližju gledališča pozabila črn dežnik. — Dijak Blaž Klopčič je izgubil srebrno žensko uro. — Gdč. Ana Suhanekova je izgubila zlato zapetnico. — Ključavničarski vajenec Rudolf Kosmač je našel na vežbališču črn suknjič z rumenimi, mornarskimi gumbi. — Ga. Angela Žumrova je izgubila zlato zapetnico v obliki oklopne verižice.

Narodna obramba.

Da počaste spomin pesnika A. Aškerca so njegovi spoštovatelji v gostilni pri Mraku nabrali mesto venca na njegovo krsto znesek 45 kron ter to vsoto podarili „Družbi sv. Cirila in Metod“ kot temelj za obrambni kamen, ki se naj imenuje „Obrambni kamen pesnika Antona Aškerca“. Mnogoštevilni Aškerčevi prijatelji, znanci in spoštovatelji naj se na sličan način oddolže pesnikovim manom!

Društvena naznanila.

Poštni adjunkti, oficijanti in aspiranti v boju za svoje pravice. Dne 10. junija 1912 je imela tukajšnja krajevna skupina poštinskih adjunktov, oficijantov in aspirantov zelo dobro obiskani mesecni sestanek, katerega so se udeležili tudi ljubljanske kolegije, nadalje gospoda odposlanca tržaške deželne skupine in nekaj kolegov z dežele. Govoril je predsednik osrednjega društva gosp. Franc Kiler z Dunaja, ki je izborni in jedrnat razložil parlamentarni položaj glede naše regulacije in nam podal svojo sliko, kako neutrudljivo mora osrednji odbor vedno biti v stiku z nam naklonjenimi državnimi poslanci, kako mora biti odbor vedno na straži, da jim daje tozadevne informacije, vlada pa, da se brani z vsemi sredstvi, odobriti in sprejeti katerikoli predlog, predložen po našem častnem članu, udu in državnemu poslancu Pacheryju, ali od kateregakoli drugega poslanca, in sicer le vsled tega, ker ji je na tem, da bi se v resnici žalosten položaj poštinskih adjunktov, oficijantov in aspirantov enkrat res do dobrega zboljšal. Vlada hoče zopet regulacijo po kopitu sedanjega našega najhujšega sovražnika, generalnega ravnatelja Wagnerja, s katero regulacijo bi pridobili po 28 v na dan. Le tako je bilo mogoče, da je Pacheryjev predlog dosegel že četrto izdajo in tudi ta ni bila vladi po volji, ampak je bila sprejeta le vsled dodatka češkega poslanca Buřivala. Nato je bila na sestanku v restavraciji pri Matjanu med navdušenim odobravanjem sprejeta sledeča resolucija: Poštni adjunkti, oficijanti in aspiranti ne le samo kot uradniki c. kr. pošte, ampak tudi kot državljani pozivljajo vse državne poslance, da vlado prisilijo, zgoraj omenjeni predlog, za katerega so glasovali skoraj vsi poslanci, torej kateri je bil v parlamentu sprejet, da ga ona ne smatra samo kot željo ljudskih zastopnikov, torej da ga ona kakor tudi gosposka zbornica sprejme in odobri. Državni poslanci naj zahtevajo, da njih sklepi — sprejeti v parlamentu — ne ostanejo tudi samo sklepi, ampak da se njih sklepi tudi dejansko izvrše.

Velika grajska veselica, ki se vrši prihodno nedeljo, dne 23. t. m. bode ena največjih prireditve, kar se jih je vršilo dosedaj na ljubljanskem Gradu in ker ima poleg tega še človekoljuben namen t. j. v korist pokojcem v Tomačevem, je umevno, da vada med običnostvom največje zanimanje, osobito se ker je spored tako sestavljen, da bode spominjal na one čase, ko je življenje grajske gospe bilo v najlepšem cvetju in so raz grajskih stolpov fanfare označevale blesteče prireditve. Poleg drugega sporeda bode nekaj povsem novega, veliko grajsko kegljišče, na katerem se bode vso nedeljo kegljalo na dobitke, nadalje galerijo znamenitih kraljevcev na Ljubljanskem Gradu in nad vse komični »Mož za-šniče« (Watschenmann). Tej Slavčevi veselici se je tudi ljubljansko občinstvo s prispevki za dobitke za srečolov v obili meri pridružio in je nabiralatelja povsodi radodarno sprejelo, komur pa je mogoče, naj dobitke vpošlje naravnost odboru »Slavca« v Narodni dom.

Telovadno društvo Sokol na Viču priredi v nedeljo dne 23. t. m.

v restavraciji pri Bobenčku na Glincah svojo javno telovadbo spojeno z ljudsko vrtno veselico. Telovadba bo nudila vsem udeležencem izreden užitek. Za jedi in pijačo bo vsestransko preskrbljeno. Iz prijaznosti sodeluje pri veselici pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“. Ker društvo rabi gmočne, kakor tudi moralne podpore, se obisk te prireditve toplo priporoča.

Belokranjska stavbinska in nasebinska zadruga v Črnomlju razglša dodatno k svojemu naznanilu o običnem zboru, da se bo isti vršil določenega dne ob 1. uri popoldne.

Slov. akad. društvo „Adria“ v Pragi ima v sredo, 19. t. m. v društvenih prostorih občni zbor.

Slovensko akad. društvo „Ilirija“ v Pragi. Občni zbor se vrši dne 18. junija 1912 ob 8. uri zvečer v prostorih društva.

Prosveta.

Odborova seja „Matice Slovenske“ dne 11. junija 1912. — G. predsednik se v svojem poročilu omejuje izključno na nenadno smrt pesnika Aškerca. — Izstopivšima gg. odbornikoma, dr. M. Opeki in dr. A. Ušeničniku se izreče zahvala. Pri svečanostih Palackega bo „Matico“ zastopal gosp. predsednik. — Nekateri literarne ponudbe se odkazujejo Knjižnemu odseku. — Jugoslovanska akademija v Zagrebu mora dobiti rokopise slovenskih pasijonskih iger, predno se definitivno odloči za njih izdajo. — V korekturi je druga četrtina zemljevida slov. ozemlja. — Doslej je plačalo za leto 1912 845 udov.

Razne stvari.

* **Gazolinova svetilka eksplodirala.** Iz Krakova poročajo: V hotelu Wittels v Nadvorni je eksplodirala gazolinova svetilka. Lastnik hotela in neka dekla sta bila ubita.

* **Med petjem žalostinke se je ustrelil.** V Jekaterinoslavu je zbral kozaki stotnik Itus svojo stotnijo ter ji zapovedal, naj zapoje žalostinke. Med petjem se je stotnik ustrelil pred svojo stotnijo.

* **Zid pokopal 70 delavcev.** Iz Saratova poročajo, da se je v bližnjem Prokovskem podrl zid tovarne za spodij. Pri tem je bilo ubitih 70 delavcev.

* **Velika železniška nesreča v južni Švediji.** Iz Štokholma poročajo: Nočni brzovlak Malmo-Štokholm je zadel ob tovorni vlak. En spalni voz in dva druga voza sta bila zelo poškodovana. 13 oseb je mrtvih, 11 pa težko ranjenih.

* **Nesreča pri veslanju.** Iz Berlina poročajo: V soboto opoldne se je na Müggelskem jezeru prevrnil neki čoln veslarskega kluba „Sturmvogel“. Dva mladeniča z imenom Palon in Wirth sta utonila, ostala dva sta se rešila.

* **Avtomobilski apaši na zahodnem Flandrskem.** Iz Pariza poročajo: V Aveghemu so v soboto zjutraj vliomili maskirani banditi v vilo bogatega 75letnega rentirja Van der Kove, zvezali njega in njegove sluga. Nato so ukradli več tisoč frankov, vrednostnih papirjev in dragocenosti. Roparji so pobegnili v avtomobilih in jih dozdaj niso mogli zaslediti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gessman redivivus.

Dunaj, 17. junija. Ob navzočnosti 400 zaupnih mož krščansko-socialne stranke nižjeavstrijskih deželnih mest je bil sprejet od poslanca Sögnierja stavljeni predlog, da zaupni možje pozovejo Gessmana, da se zopet udeležuje političnega javnega življenja.

Predsednik Gunther je primerjal Gessmana z briljantom v krščanski socialni stranki. Nato je odšla deputacija k Gessmanu. Kmalu je prišel v spremstvu deputacije Gessman sam na shod ter je bil z navdušenjem sprejet. Gessman je izjavil: Eno leto je, odkar je bila moja politična pot nenadoma prekinjena. Iz početka sem mislil sam, da je bilo marsikaj v stranki nepravilno. Posrečilo se pa je dokazati, da so bili napadi neutemeljeni. Posečati hočem še nadalje moči organizaciji in pospešiti moči naše stranke. Pozdravila sta Gessmana tudi deželni maršal princ Liechtenstein in deželni odbornik Bielowavek.

Ponesrečen praški profesor na Koroškem.

Malnice, 17. junija. Pri izletu v Visoke Ture se je ponesrečil praški profesor Franc Gregorič. Gregorič se je v precejšnji višini v megli izgubil ter padel čez neko pečino, pod katero sta ga našla dva pastirja.

Rusinska univerza.

Dunaj, 17. junija. Komite za rusinsko univerzo je zaključil svoje konference in je izročil notranjemu

ministru Heinoldu načrt svojih zahtev, katere je včeraj označil poslanec Lewicki časnikiarjem. Zanimivo je, da se zahteva gletni termin za napravo ukrajinskega vseučilišča. Obnavljuje se v ponedeljek nadaljujejo in končajo v torek.

Brambna predloga.

Praga, 17. junija. »Česke Slovo« poroča, da je klub čeških agrarcev sklenil z večino dveh glasov, glasovati za brambno predlogo brez kakih pridržkov. Poslanec Udržal je izjavil, da klub ne dela politike dr. Kramafa, marveč da zavzema popolnoma samostojno stališče. Brambne predloge je treba brez pridržkov in samostojno rešiti.

Česko-nemška pogajanja.

Praga, 17. junija. Česko-nemška pogajanja so zopet v polnem teku in obetajo vsaj delne uspehe. Ugođen razvoj in napredek pogajanj priznavajo tudi razni politiki, med temi tudi poslanec Wolf.

* **Bohemia«** poroča: Po dolgem in trudopolnem delu se bližajo pravna pogajanja koncu. V kratkem bodo izdelali pododseki načrte, ki jih predložijo odsekom. Državnozborske zveze in zborovanja zaupnikov bodo oddala svoj votum. Po sprejetju teh načrtov upajo, da bo sklican že v začetku julija češki deželni zbor. Takrat bo aktivirana tudi deželnozborska pisarna.

Cuvajzem v Avstriji.

Praga, 17. junija. Včeraj popoldne je preiskala policija stanovanja tukajšnjih srbskih in hrvaških dijakov, ter srbskega časnikiarja Dvorničića, ker je upala, da odkrije kake zveze s atentatom na Cuvaja.

Hišne preiskave v Pragi.

Praga, 17. junija. Policija izjavlja, da je izvršila hišne preiskave pri jugoslovanskih dijakih na ukaz spljetskega redarstva. Policija v Spljetu je namreč našla neko okrožnico, ki je bila baže v Spljet poslana iz Prage, v kateri se med drugim pravi: »Žal, da je komisar Cuvaj še vedno na krmilu. Ali ni na Hrvaškem človeka, ki bi ga odstranil?« Policija je aretirala med drugim vseučiliščenika Sojetiča in Dromovića, ki urejajolet organ srbo-hrvaške akademične mladine. V redakciji so zaplenili rokopise, ki so stari že štiri leta.

Hrvaški dijaki v Pragi.

Praga, 17. junija. Hrvaški dijaki so imeli včeraj zborovanje, na katerem so sklenili, da pošljejo hrvaški vladi protestno brzojavko, v kateri bodo odločno protestirali proti surovemu ravnanju z dijakom Jukičem v preiskovalnem zaporu, in zaradi nasilstev proti drugim hrvaškim dijakom. Obljubili so, da bodo nastopili proti temi nasilstvi z vsemi mogočnimi sredstvi.

Železniška nesreča.

Stockholm, 17. junija. Na postaji Mahmstadet je trčil včeraj ob 5. uri 30 minut zjutraj brzovlak, ki je bil prenapolnjen, v tovorni vlak. Pet voz brzovlaka je bilo razbitih in je eksplodiral kotel za plin, vsled česar so zgorili trije vozovi. Nesreča se je zgodila vsled zakasnitve tovornega vlaka. Med 21 mrtvimi, ki so jih doslej našli, je tudi hčerka pisatelja Avgusta Strindberga, ki je bila omožena s pisateljem Filipom. Med mrtvimi in težko ranjenimi je mnogo znamenitih oseb.

Ogrska opozicija.

Budimpešta, 17. junija. Opozicija je vsled svojega poraza v magnatski zbornici popolnoma konsternirana. Nekateri poslanci so celo odpovedali udeležbo na raznih protestnih shodih. Vzrok temu je tudi, da je ljudstvo popolnoma apatično. V vladnih krogih upajo, da bo sedaj opozicija pristopna spravi. Predsednik Tisza najbrže odstopi ko bo rešen rekrutni kontingent in opozicija dobi zastopstvo v prezidiju pod pogojem, da prej prizna zakonitost in ustavnost sklepov. Zbornica se bo sestala v torek. Opozicija ima danes konferenco, v kateri bo sklepala o taktiki. Gotovo je, da bo jutri še obstruirala. Glavna naloga nove sezi je, v kateri stopi v veljavo tudi že postretni hišni red, bo rešitev rekrutnega kontingenta. Koncem tega tedna nastopi državni zbor poletne počitnice, ki bodo trajale do konca septembra.

Zrakoplovstvo.

Budimpešta, 17. junija. Zrakoplovec Thot je padel včeraj pri poletu na budimpeštanskem letovišču iz precejšnje višine ter je bil težko ranjen.

Stavka vseučiliških profesorjev.

Bakarešta, 17. junija. Oddaja mesta za trgovsko in menično pravo je povzročila v senatnem kolegiju pravne fakultete veliko razburjenje. Profesorji so začeli stavkati. Rektor vseučilišča prof. dr. Bogolan je podal zaradi stavke profesorjev demisijo.

Razporeka.

Rim, 17. julija. Sodišče v Florenci je izreklo včeraj razporeko za-

konskih Tosseli. Žena si je izprosila, da sme vsak čas obiskati svojega otroka, ki ga bodo vzgajali Tosseljevi starši. Razporečnica sta se zelo s noldrodenci

ITALIJANSKO - TURŠKA VOJNA.

Carigrad, 17. junija. Turški listi se pečajo v zadnjem času veliko z otopskimi vprašanjem. Vsi listi, posebno „Jeni Gazetta“, „Tanin“ in „Hakk“ svare otočane, da naj ne verjamejo laškim obljubam, da bi dosegli avtonomijo ali pa prešli v grško last. Listi svare tudi Orke, med katerimi se je pojavilo v zadnjem času čudno gibanje proti Turčiji. Listi poudarjajo, da bi morala Grška živeti s sosednjo državo, s katero ima toliko stikov, v najboljših razmerah.

Iznani Italijani.

Carigrad, 17. junija. Včeraj je odpotovalo čez 500 Italijanov v Pirej, Varno, Trst in Odeso. Danes je odpeljal iz mesta nemški parnik „Ella“ nad 1000 italijanskih izgnancev. Med temi je tudi 200 delavcev, ki so bili uslužbeni pri gradbi Bagdadske železnice.

Carigrad, 17. junija. Iz Dedeagača so izgnali s kruto silo vse Italijane. Bilo jih je okoli 270. V mestu sta ostala samo 2 bolna starca in neka vdova s 3 otroci.

Egejski otoki.

Rim, 17. junija. V diplomatičnih krogih zatrjujejo, da je izključeno, da bi dobila Turčija onih 12 otokov v Egejskem morju, ki jih je zasedla Italija, zopet nazaj. Venizelos si je izbral nalogo, da poskusi v Rimu, Londonu, Petrogradu in Parizu pridobiti vlade za to, da se priznajo tem 12 otokom nekako iste predpravice kakor svoj čas otoku Samosu. Izključeno je, da bi obdržali Italijani zlasti otok Rodos, ker bi s tem Angleška nikdar ne bila zadovoljna.

Dardanele.

Rim, 17. junija. Vojni poročevalec Stampe, Arnoldo Cipolla, poroča, da Turki svoje evropske obali in otokov nikakor ne marajo štiti. Za Italijane pa je najvažnejše, da napadajo Dardanele, ker zbirajo tam ogromne množine vojaštva. Vidi se, da je Turkom največ na tem, da z vsemi silami obdrže to svojo zadnjo in najvažnejšo postojanko. Na napad na Dardanele pa pridejo v poštev samo zrakoplovni oddelki, proti katerim turško vojaštvo in trdnjave ne izdajo nič.

Kako so utrjene Dardanele.

Milan, 17. junija. Nekemu vojnemu poročevalcu lista »Secolo« se je posrečilo, da se je utihtotalil preoblečen v častnika francoske trgovske mornarice skozi Dardanele v Carigrad. V svojem poročilu piše, da so utrbe v Dardanelah pomankljive in da ne vzdržijo modernega opremljenim ladjam. Edino dve utrbi sta, ki bi se lahko uspešno zoperstavljali. Vse druge utrbe niso tako nevarne, kakor izgledajo in kakor se je o njih poročalo in bi se morale po kratkem hudem ognju modernih vojnihi ladij udati, ali pa bi bile razdejane. Nevarne so pač mine, toda tudi te modernega vojnega brodogva ne zadržijo.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Rasto Pustoslemšek.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 17. junija 1912.

Termin.

Pšenica za oktober 1912.	za 50 kg	11.52
Rž za oktober 1912	za 50 kg	9.58
Oves za oktober 1912	za 50 kg	9.22
Koruza za julij 1912	za 50 kg	8.93
Koruza za oktober 1912	za 50 kg	8.98
Koruza za maj 1913	za 50 kg	7.48

Trdnje.

Trdnje.

Meteorološko poročilo.

Junija	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
15.	2. pop.	734.4	22.8	sr. jug	pol oblač.
16.	7. zj.	738.1	14.6	brezvetr.	oblačno.
17.	2. pop.	736.3	21.6	sl. jvzh.	del. jasno
18.	9. zv.	732.9	17.2	brezvetr.	oblačno.
19.	7. zj.	734.6	12.8	sr. jug	oblačno.

Srednja predvčerajšna temperatura 18.2°, norm. 17.8° in včerajšna 17.8°, norm. 17.9°. Padavina v 24 urah 4.1 mm in 19.0 mm

Zahvala.

Povodom nenadne smrti blagopokojne, nepozabne in predobre mamice, stare mame, tete itd.

Ane Lampret

se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo za blagohotno postrežbo in pomoč v njeni bolezni, vsem, ki so spremili nepozabno rajnico k sladkemu, večnemu počitku ter onim, ki se nas tolažili ob njeni nenadomestni izgubi. — Srčna hvala!

Žalujoči ostali.

Hiša

z 8 stanovanji in velikim vrtom 2184

se prodaja v Rožni dolini pri Ljubljani štev. 84.

Natančneje se izve istotam.

Krasna vila v Trbovljah

na prometnem kraju,

je pod ugodnimi pogoji na prodaj.

Natančneje pove 2183

M. Ličar, Trbovlje II.

Mlad trgovski pomočnik

izurjen v špecerijski trgovini, slovenske in nemščine popolnoma zmožen

išče službe v trgovini mešanega blaga

proti primerni plači. Dopisi pod „A.“

D. 21“ na upravništvo »Slov. Naroda«.

Svarilo.

Podpisani tem potom svarim vse tiste, ki o meni razširjajo neresnične vesti, da bom vsak tak slučaj, ki ga še izvem, zasledoval sodnijsko.

2190

Adolf Franzot.

Prodaj takoj iz proste roke

2182

par konj

omnibus in kočijo za par konj

ter več sem spadajočih potrebščin.

Franja Medved, Novo mesto.

Jšče se za takoj za Reko

v stalno delo 2188

kiparski pomočnik

vešč modeliranja in formanja v sadri.

Ponudbe na

„pretnat broj 296 Reka (Fiume)“.

Zahvala.

Ob bridki izgubi, ki nas je zadel ob smrti blagega pokojnika našega brata oziroma nečaka

pesnika Antona Aškerca

zlasti pa spričo tako sijajnega pogreba se zahvaljujemo vsem, ki so kakorkoli počastili spomin pokojnikov. Zahvaljujemo se blag. gospodu županu dr. Ivanu Tavčarju za blagohotno naklonjenost, vsem številnim darovalcem vencev, vsem deputacijam in posameznim udeležnikom pogreba zlasti dražestnim mladencem nosilkam vencev, poštvovalnemu dijaštvu in njih gg. profesorjem, cenj. narodnim damam, slavni Slovenski sokolski zvezi in drugim društvom za obilno udeležbo, gg. pevcem za krasno petje, gg. govornikom ob odprtem grobu prof. dr. Ilišeju, zastopniku Maticehrvatske vseuč. prof. dr. Bazali in pisatelju Etbiu Kristanu, vsem preštivilnim udeležnikom pri pogrebu in firmi Turk za lepo prireditve pogreba.

Bog živi slovenski narod!

Miha in Janez Aškerc,

brata.

Agata Aškerc,

teta.

Deželni zbor kranjski in deželne finance

Spisal bivši deželni glavar Fr. pl. Suklje.

Dobi se v

„Narodni knjigarni“ v Ljubljani.

Cena: 1 K 80 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Št. 18755.

2144

Razpis ustanove.

Letos se bosta oddali dve mesti ustanove Jožefa Jallenove za sirote v letnem znesku po 84 K.

Pravico do te ustanove imajo od rojstva pa do 14. leta življenja revni otroci brez staršev, ki so bili rojeni v frančiškanski, šentpeterski ali šentjakobski fari v Ljubljani.

Prošnje je vlagati pri mestnem magistratu ljubljanskem do včetega 16. avgusta tega leta in jim je priložiti rojstni in krstni list; prošnja ima otrokov varuh podpisati in v njej navesti vse rodbinske in gnotne razmere prosilca, oziroma prosilke.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 7. junija 1912.

Župan: dr. Ivan Tavčar l. r.

Prva gorenjska košariška obrt v Radovljici.

(Izdelki državnih učnih delavnic).

Moderno pleteno pohištvo, vrtna zaslona, popotne in kupejske košare, cvetlična in stojala za dela, obsežni senčni stoli, zaklopni stoli, vlaknaste preproge, kopalni čevlji. Vse porabnostno in luksuzno košarištvo.

Ilustrovani cenovnik zastoj.

C. kr. avstrijske državne železnice. Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1912.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

- 6-52 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Št. Vid ob Glini, Dunaj.
- 7-32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, Št. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.
- 9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Jesenice, zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]
- 11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.
- 1-31 popoldne. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, Št. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.
- 3-32 popoldne. Osební vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.
- 6-35 zvečer. Osební vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vllissingen, (London), Celovec, Linc, Dunaj.
- 7-44 zvečer. Osební vlak, na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, Št. Janž, Rudolfovo.
- 10-00 po noči. Osební vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zvezo na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.
- Prihod.
- 7-23 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Jesenic, zvezo na brzovlak iz Berlin, Draždane, Prago, Dunaja, Lince, Celovca, Kölna, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzensfeste, Beljaka, (direktni voz Solnograd-Opatija-Reka).
- 8-15 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiž, Jesenic, Dunaja, Lince, Celovca, Beljaka, Trzica, Kranja.
- 9-13 po noči. Osební vlak iz Straže-Toplice, Rudolfova, Št. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.
- 11-33 po noči. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiž, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja.

lina, Draždan, Prage, Linca, (Londona) Vllissingena, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka, Trzica, Kranja.

8-59 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfova, Št. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

9-51 dopoldne. Osební vlak iz Trzica, Jesenic, zvezo na brzovlak iz Dunaja, Lince, Celovca, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka.

11-14 dopoldne. Osební vlak iz Gorice, Jesenic, Dunaja, Lince, Celovca, Beljaka, Trzica, Kranja.

3-00 popoldne. Osební iz Straže-Toplice, Rudolfova, Št. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

4-20 popoldne. Osební vlak od Trsta, Gorice, Trbiž, Jesenic, Lince, Celovca, Solnograda, Franzensfeste, Beljaka, Trzica, Kranja.

7-00 zvečer. Osební vlak iz Jesenic zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždane, Prago, Dunaja, Lince, Celovca, Kölna, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzensfeste, Beljaka, (direktni voz Solnograd-Opatija-Reka).

8-15 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiž, Jesenic, Dunaja, Lince, Celovca, Beljaka, Trzica, Kranja.

9-13 po noči. Osební vlak iz Straže-Toplice, Rudolfova, Št. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

11-33 po noči. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiž, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja.

Postaja: Ljubljana dr. kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7-27, 11-50, 3-12, 7-15, (11-00 ob nedeljah in praznikih).

Prihod iz Kamnika: 6-42, 11-00, 2-41, 6-15, (10-30 ob nedeljah in praznikih).

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Ugodno zastopstvo

se odda trgovcem, gostilničarjem, loterijskim nabiralcem, trafikantom, sploh vsem, ki imajo kako kupčijo ali obrt. — Ponudbe pod št. 12. 12. poste restante, Brno, Moravsko.

Hiša

z štirimi stanovanji in vrtom na lepem kraju v Rožn dolini št. 227. se pod zelo ugodnimi pogoji iz proste roke ceno proda.

Čevljarski pomočnik

dobro izučen, išče dela.

Jožef Sustarčič, Notranje Gorice, Brozovca pri Ljubljani. 2174

Dobro izurjenega kovaškega pomočnika

ter zdravega in krepkega

učence sprejme takoj

kovaški mojster v nekem trgu na Gorenjskem. Kje, pove upravnistvo »Slov. Naroda«.

Kavarna vso noč odprta

LEON

Gostilna Florijanska ulica št. 6.

Lepa enonadstropna hiša

z dvoriščem, kletmi in hlevom, deloma dobro oddana, drugi del pripraven za trgovino ali gostilno, v večjem kraju Notranjske 2115

se proda za 25.000 K radi selitve.

Kje, pove upravnistvo »Slov. Naroda«.

Najfinejše rokavice pravi francoski parfumi

in val v to stroko spadajoči predmeti v najfinjši kakovosti.

948 Za obila naročila se priporoča

OTILJA BRAČKO Ljubljana, Dunajska cesta 12, v Mathianovi hiši. 2015

Lepa hiša

s prav dobro idečo gostilno in mesarijo, lepo in udobno urejeno, z okoli 8 orolov zemljišča, v sredini prav lepega mesta Spodnje Štajerske se z zemljiščem ali brez njega takoj proda. Letnega prometa dokazano 240.000 K. Denarja je treba 30—40.000 kron — Več pove upravnistvo »Slov. Naroda«.

Zeleznoto kina-vino

lekarnarja

PICCOLIJA

v Ljubljani, Dunajska cesta 12. obsega navedeno množino železa v nasprotju z drugimi železnatimi kina-vini, ki obsegajo samo toliko železa kakor navadna namizna vina in nimajo torej nobene zdravilne vrednosti. To dokazuje več kemijskih analiz in tudi ona, ki se je izvršila po odredbi c. kr. ministrstva notranjih zadev. Zeleznoto vino lekarnarja Piccolija jači slabokrvne, nervozne, vsled bolezni oslabele osebe, slabe in boleznijo izgledajoče otroke. Steklenica s 1/2 l. 2 K, 3 steklenice K 6-60. Voznina in zavojnina prosta.

Priporočilo!

2159

Viktor Herfort, preparator in tapetnik

Sv. Petra nasip 67. — Ljubljana — Vrazov trg št. 1.

se priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, za vsa tapetniška in preparatorska dela. Delo priznano solidno. Cene nizke. — Bivši 10 letni uslužbenec tvrde I. Mathian. »

Nizozemska zavarovalna družba za življenje

» Ravnateljstvo: Dunaj I., Aspernplatz I »

se priporoča za sklepanje zavarovanj za življenje, rente, doto, za zavarovanja za čas vojaške službe po najugodnejših pogojih ter najnižjih premijah.

Zavarovana glavica koncem leta 1910 okoli 375 milijonov. — Rezerve koncem leta 1910 okoli 112 milijonov. Gener. zastopstvo za Stajersko in Kranjsko v Gradcu I., Schmiedgasse 40, kjer s rogo ročni, delavni sotrudniki vsak čas dobe dobre službe.

Nadzornik za Kranjsko: 611

Ljubljana, Hrvatski trg št. 4.

Št. 1384.

5217

RAZGLAS.

Na državni cesti Idrija — Logatec so v svrhu razširjenja ceste v Zali potrebna večja razstreljavanja

in se bodo po naznanilu vodstva vršila dnevno v času

od 6. — 7. ure zjutraj, od 1. — 2. ure popoldne in po 6. uri zvečer.

Manjša razstreljavanja pa bodo tudi ob drugem času.

To se javno naznanja s pozivom, da občinstvo ob določenih dnevnihih časih ne zahaja v bližino krajev razstreljavanja in se brezpogojno pokorava od stavbnega vodstva postavljenim stražam in po njih danim znamenjem.

Zupanstvo v Idriji,

dne 14. junija 1912.

Zupan: Ivan Strauss l. r.

MATEJ OBLAK

Ljubljana, Kongresni trg št. 6.

Velika zaloga domačih in tujih čevljev

Naročeni čevlji se izde- lujejo v lastni delavnici.

Ravnokar je izšlo:

Deželni zbor kranjski in deželne finance.

Spisal Fran pl. Suklje.

4^a, pol, velik. 8°. Cena broš. K 1-80, po pošti K 1-90.

Pisatelj, natančen poznavalec deželnih financ, osvetljuje finančni položaj dežele, pa tudi kaže, kako bi se lahko saniral. Brošura bo brezdvomno v vseh krogih zbudila veliko pozornost in bo kmalu razprodana. Zato svetujemo vsakemu, ki si hoče zagotoviti kak eksemplar, naj si ga naroči čimprej.

V Ljubljani, dne 14. junija 1912. 2168

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg — založna knjigarna.

Gospod Ubald pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani.

Na priporočilo g. Medica naročil sem bil za poskušno 1 zavoj Vašega „Sladina čaja“. Ker pa je isti zmešan z nekoliko kuhanim kravjim mlekom, jemem 4 mesece staremu otroku tako ugajal, začela ga je moja žena redno z Vašim „Sladnim čajem“ (znamka »Sladin«) hraniti in otrok se ga je tako privadil, da bi sedaj brez njega skoro ne mogel biti. Zatorej Vas vljudno prosim, pošljite mi po četrti pošiljati takoj še 6 zavojev Vašega „Sladnega čaja“, katerega bodem vsakemu najtopleje priporočal. Odličnim spoštovanjem udani

Vinko Ogorelec mlj., lesni trgovec,

Skofljica, 10. II. 1912.

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga redila sredstva 1—3 K, velja „Sladin“ ali dr. pl. Trnkoczy-ja „Sladni čaj“ 1 zavojček z „kg samo 50 v tudi pri trgovcu. Na tisoče ljudi ga zavziva z najboljšim uspehom. Glavne zaloge v Ljubljani lekarnar Trnkoczy, zraven rotovža; na Dunaju v lekarnah Trnkoczy: VIII, Josefstädterstrasse 25; III, Radetzkyplatz 4; V, Schönbrunnerstr. 109; v Gradcu: Sackstr. 3. Razpoddijanje po pošti. — Prva največja ekspozitna trgovka. — Proizkušeno lekarnarsko blago. — Drogijne cene. — Mastin za živinorejce. — Tel. 100.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg št. 5

naznanja okasijsko prodajo

poletnih oblek in slamnikov za gospode in dečke, ter poletne damske konfekcije z globoko redu-

ciranimi cenami.